

KÄSIKIRJA

VALOKUVAT ELLEI TOISIN MAINITA: KARI KUUKKA
TAITTO JA KUVITUKSET: IRIS TOMASZEWSKI

PAINOPAIKKA: SUOMEN UUSIOKUORI OY, SOMERO 2016

ISBN 978-952-93-6725-2 (NID.)
ISBN 978-952-93-6726-9 (PDF)

Sisällys

ESIPUHE:			
TERVETULOA VESISANKAREIDEN PARIIN!	4	Turvallisesti jälle!	29
1. UPEAKSI UIMARIKSI	5	Jään muodostuminen	30
Uimarin kuivajumppa ja ketteryysrata	6	Kylkiasentoon – vie!	31
		Ristisuuntima	32
		Pelastusliivin pukeminen sokkona	33
		Junior lifesaver -kuntotesti	34
2. MIELETTÖMÄKSI MELOJAKSI JA SUJUVAKSI SOUTAJAKSI	8	5. KURKKAUS PINNAN ALLE	35
Melonta- ja soutujumppa	9	Veden kolme olomuotoa	36
Suomi ilman tieverkostoa	12	Vesikasvien ja -kalojen tunnistusviesti	37
Kajakoiden Grönlantiin	13	Geokätköiden rantamaisemiin	38
3. VAUHDIKKAAKSI VENEILIJÄKSI	14	6. TOIMINTAMALLIT VESISANKARIT-TAPAHTUMIEN TOTEUTTAMISEKSI KOULUSSA	39
Viittoja ja ilmansuuntia seuraten perille	15	Toimintamallit Vesisankarit -tapahtumien toteuttamiseksi koulussa	40
Suunta kohti pohjoista!	17	VESISANKARIT-DIPLOMI	43
Aivan solmussa!	19	LOPUKSI	44
Mistä tuulee ?	21	LIITTEET	44
4. VALOVOIMAISEKSI VESIPELASTAJAKSI	24		
Vesiturvallisuuden aakkoset	25		
Vedestä pelastaminen apuvälineellä	27		

Tervetuloa vesisankareiden pariin!

Tunnetko veneilyviitat?

Muistatko ilmansuunnat ja osaat ohjata kaveriasi niiden avulla?

Entä miten täytyy toimia vesillä tapahtuvassa hätätilanteessa?

Tuhansien järvien ja laajojen merenrantojen Suomessa uimataito sekä erilaiset vesillä liikkumistaidot ovat kansalaistaitoja, joita kannattaa vaalia. Uinnin ja uimataidon erityisasemaa korostaa se, että uinti on ainoana urheilulajina mainittu erikseen valtakunnallisissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallituksen tiedote 12.11.2012). Uimaan oppii ainoastaan vedessä, mutta monia vesillä liikkumisen perusperiaatteita voi hyvin opetella myös kuivalla maalla. Tämän käsikirjan esimerkkien avulla tutustut niin soudun, melonnan, veneilyn kuin vesipelastuksenkin saloihin mahdollisesti Vesisankari-diplomin ja -arvonimen arvoisesti.

Elokuussa 2016 käyttöön otettava, uudistunut perusopetuksen opetussuunnitelma haastaa opettajia ja koulutuksenjärjestäjiä kokeilemaan uudenlaisia oppimisympäristöjä sekä kannustamaan oppilaita aktiivisempaan oppijuuteen.

Myös laajojen kokonaisuuksien käsitteleminen ilmiökeskeisesti sekä perinteiset oppiainerajat ylittäen, on tärkeässä roolissa uudessa opetussuunnitelmassa. Vesisankareiden avulla haluamme tarjota monenlaisia mahdollisuuksia käsitellä vesiteemaa luokka-asteesta ja oppiaineesta riippumatta.

Tämän käsikirjan esimerkeissä oppimisympäristöt ovat vaihtelevia ja sovellettavissa koulun sijaintipaikan mukaan. Tehtävissä on runsaasti yksilö-, pari- ja ryhmätehtäviä, ja lisäksi löydät esimerkkejä erisisältöisten toimintapäivien järjestämiseen.

Osa käsikirjan tehtävistä pohjautuu keskustelulle, jolloin oppilaan oman näkökulman perustelemisen, keskustelukumppanin huomioon ottamisen sekä muiden tärkeiden keskustelutaitojen harjoittelu korostuu.

Erityisen paljon on kiinnitetty huomiota oppiaineiden väliseen integraatioon, jonka esimerkkikuvausten toivomme kannustavan opettajia kehrittelemään lisää oppiainerajoja ylittäviä tehtäväkokonaisuuksia.

Toivomme, että tämä käsikirja esimerkkeineen innostaa tutustumaan näihin tärkeisiin taitoihin ja ylläpitämään niitä. Toivotamme innostuneita ja vauhdikkaita oppimistuokioita Vesisankareiden parissa!

TEKIJÄT

1.

Upeaksi uimariksi

Uimarin kuiva- jumppa ja ketteryysrata

*OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA (jumppa ja rata),
ÄIDINKIELI (kuullunymmärtäminen) JA MUSIIKKI
(lauluvinkit)*

Hyvän uintitekniikan oppiminen vaatii hyvää kehonhallintaa. Tämän takia vesiharjoittelun lisäksi uimarit kuivaharjoittelevat monipuolisesti. Kuivaharjoittelun tavoitteena on parantaa kehonhallintaa, lihaskuntoa ja koordinaatiota.

Kuivaharjoittelu ei poista uintituntien tarvetta. On tärkeää muistaa, että uimaan voi oppia vain vedessä.

LIUKU- JA POTKUHARJOITTELUA

Lämmittely – käsien pyörittely

- Seisoen lattialla.
- Pyöritä yhtä kättä eteenpäin, vaihtaan muutaman minuutin päästä pyörivää kättä.
- Pyöritä molempia käsiä yhtä aikaa eteen- ja taaksepäin.
- Käsien pyörittely eri suuntiin: pyöritetään oikeaa kättä eteen- ja vasenta taaksepäin. Hep-huudosta vaihdetaan pyörittelysuuntaa.

Liukuharjoittelu alustalla selinmakuulla

- Maataan alustalla rentona kätet sivulle päin ojennettuina, jalat rentona = kellunta-asento, hengitetään normaalisti.
- Muutetaan kellunta-asennosta liukuasentoon ojentautuen suoraksi (nilkat ja kädet ojennettuina). Muistetaan jäntevä olemus pään pysyessä hyvin käsien välissä.
- Harjoitteeseen voidaan lisätä pienet potkut jalkojen pysyessä suorana polvesta ja nilkasta.
- Haastetta harjoitukseen saadaan tekemällä potkuja kuusi kappaletta selällään ja kuusi molemmilla kyljillä.

Liukuharjoittelu alustalla päinmakuulla

- Maataan harjoitusalueella vatsallaan.
- Suoraksi ojentautuen (nilkat ja kädet suorina ojennettuina) pään pysyessä käsien välissä.
- Harjoitteeseen voidaan lisätä pienet potkut, jalkojen pysyessä suorana.
- Haastetta harjoitukseen saadaan tekemällä potkuja kuusi kappaletta vatsallaan ja kuusi molemmilla kyljillä.

Harjoitteiden tavoitteena on hahmottaa oman kehon oikea liukuasento ja jalan asento vapaa- ja selkäuinnin potkussa.

KETTERYYSRATA

Uimarin ketteryysradan tavoitteena on koordinaation ja kehonhallinnan kehittäminen.

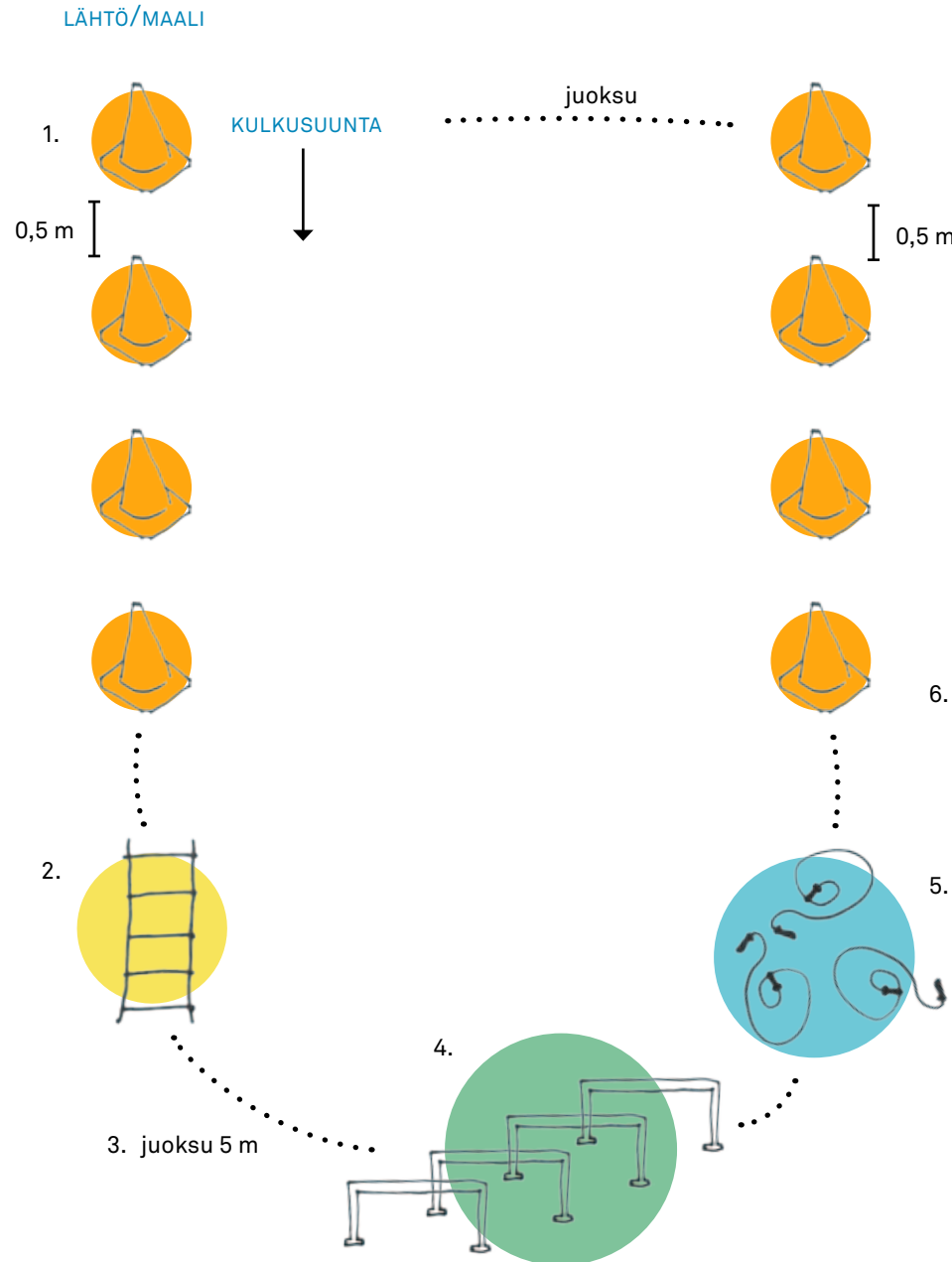
Ratoja tehdään useita vierekkäin ja jaetaan luokka pienryhmiin, jolloin kaikki pääsevät tekemään mahdollisimman monta toistoa. Rata on suunniteltu tehtäväksi kiertoarjoitteluna. Viimeisen tehtävän jälkeen rata jatkuu keskeyttämättä ensimmäisestä tehtävästä.

Välineet

- kartioita
- askeltikkaat
- aitoja / keppejä
- hyppynaruja

Ketteryysradan tehtävät

1. Neljä kartiota puolen metrin välein, jotka pujotellaan etuperin mahdollisimman nopeasti
2. Askeltikkaat, jotka hypitään pienillä tasahypyillä läpi (yksi hyppy yhteen ruutuun)
3. Juoksu 5 m eteenpäin
4. Neljä aitaa / keppiä, jotka ylitetään aitajuoksutekniikalla (kädet niskan takana, jalka kiertää sivukautta eteen)
5. 5 hyppynaruhyppyä etuperin
6. Neljä kartiota, jotka pujotellaan takaperin mahdollisimman nopeasti.

VINKKI! Voit sijoittaa radan eri vaiheisiin esimerkiksi tarkistuspeisteitä tai lyhyitä kirjallisia tehtäviä. Jumppa soveltuu pätkissä tai kokonaan toteutettuna myös erinomaisesti taukojumppaksi oppituntien aikana.

LAULUT VEDENPINNAN ALLA JA TSUIDADUIDA VIRITTÄVÄT UINTITUNNELMAAN!

2.

Mielettömäksi melojaksi
ja sujuvaksi soutajaksi

Melonta- ja soutujumppa

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA, ÄIDINKIELI
(kuullunymmärtäminen)

Tämä jumppa sopii sovellettuna kaikille alakouluikäisille. Jumpassa on kehystarina, jota kannattaa muokata paikallisia olosuhteita ja oppilaiden mielenkiinnon kohteita mukaillen. Jumppa kehittää kehonhallintaa, tasapainoa sekä rytmittäjää. Venettä ja kanoottia on melottava yhdessä samaan tahtiin. Koskessa on autettava kavereita, joten se kehittää yhteistyötaitoja. Vesillä liikkumisen turvallisuustaidot huomioidaan käyttämällä kelluntaliivejä.

TOTEUTUSPAIKKA / OLOSUHTEET

Liikuntasali tai muu sisätila, jossa mahtuu liikkumaan. Ulkona kenttä tai mikä tahansa tasainen alue, jossa on riittävästi tilaa liikkuu.

VALMISTELU JA VÄLINEET

- Pelastusliiveiksi sopivat: huomioliivit, joukkueliivit, numeroliivit tms.
- Meloiksi ja airoiksi jumppakeppejä tai muita n. 1 m mittaisia keppejä 1 kpl/oppilas.
- Veneen ja kanootin istuimiksi matalia penkkejä (ei välttämätön).
- Koskeksi jumppamattoja tai muuta pehmustetta. Ulkona esim. nurmikkoa.
- Putoukseksi volttimonttu tai vastaava (ei välttämätön).
- Kirkkoveneen, inkkarikanootin ja koskikajakin kuvat (löytyvät tämän kappaleen lopusta).

Tehkää kahdesta rinnakkaisesta pitkästä penkistä vene tai kanootti tai rajaa veneen alue maahan. Vene tai kanootti saa olla n. 1 m leveä ja osallistujamäärästä riippuen 2 m–10 m pitkä. Tehkää lähistölle jumppamatoista koski tai rajaa koski pehmeälle alustalle esim. nurmikentälle. Koski voi olla 1 m–2 m leveä ja 5 m–20 m pitkä.

JUONI JA JUMPAN ETENEMINEN

Aluksi kerrotaan kehystarina lapsille. Vesisankareiden joukko lähtee retkelle kaukaista aarreluolaa / salaista uima- paikkaa tms. kohden. Matkalla täytyy vaihtaa kulkuneuvoa tarpeen mukaan. Ensin ylitetään suuri järvenselkä isolla kirkkoveneellä. Seuraavaksi melotaan jokea yhdellä pitkällä intiaanikanootilla. Joen kavetessa koskeksi jatketaan jokainen omilla pienillä ja ketterillä koskikajakeilla. (Lopuksi sukellaan putoukseen.)

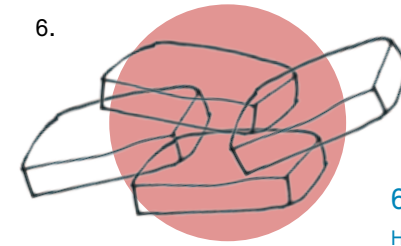
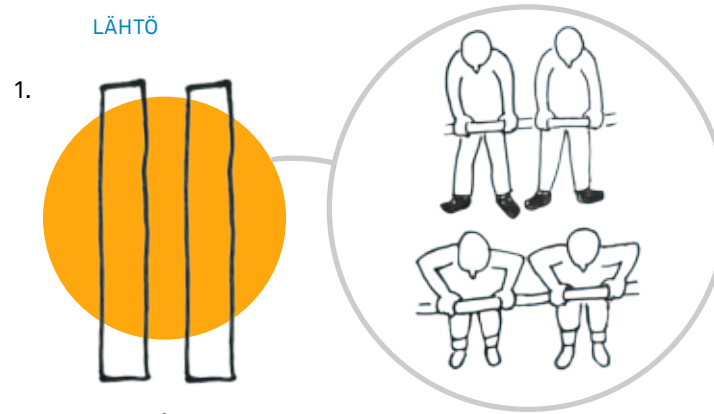
Vesisankarit lähtevät matkaan. Edessä on suuri järven / meren selkä. Ennen veneeseen siirtymistä jokainen pukee ylleen pelastusliivit. Veneeseen nousee päädyistä, veteen ei saa astua. Asetutaan istumaan soutupareiksi viereysten jalat hieman koukkuun päkiät kiinni edellisen soutajan takamuksessa. Annetaan soutupareille ”airot” (yksi paria kohden). Lähdetään soutamaan. Perämies antaa komennot: ”Aivot veteen”, jolloin kumarrutaan eteenpäin ja 1...2...3...vetoo..., jolloin vedetään airoista. Pyritään löytämään yhteinen rytmi perämiehen komennossa. Vetoo...vetoo... vetoo...

Saavutaan joen suulle. Vene soudataan rantaan. Veneestä poistutaan päädyistä. Yritetään olla astumatta veteen.

Jokea pitkin jatketaan pitkällä intiaanikanootilla, johon kaikki mahtuvat. Siirrytään kanoottiin. Nyt ollaan joko

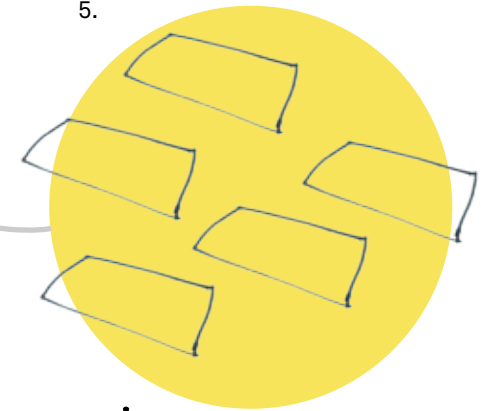
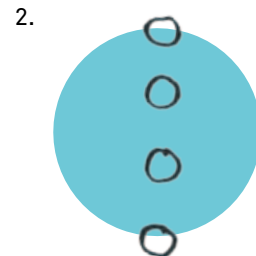
1. KIRKKOVENE

VENEeseen noustaan päädyistä, veteen ei saa astua. Asetutaan istumaan soutu- pareiksi vieretysten jalat hieman koukkuun päkiät kiinni edellisen soutajan takamuksessa. Annetaan soutupareille "airot" (yksi paria kohden). Lähdetään soutamaan. Perämies antaa komennot: "Aivot veteen", jolloin kumarrutaan eteenpäin ja 1...2...3...vetoo..., jolloin vedetään airoista. Pyritään löytämään yhteinen rytmi perämiehen komennossa. VETOO...VETOO...VETOO...

6. KUPERKEIKKA TAI HYPY PATJAKASAAN / VOLTTIMONTTUUN.

2. KIVIÄ PITKIN PURON YLI

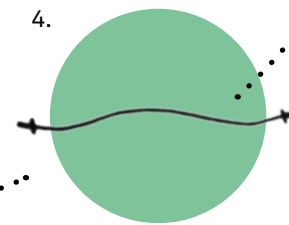

5. KOSKIKAJAKKI

ASETUTAAN ISTUMAAN JALAT HIEMAN KOUKUSSA. KAJAKKI- MELONNASSA MELAA PIDE- TÄÄN KIINNI KESKELTÄ VÄHÄN REILUN HARTIAN LEVYISELLÄ OTTEELLA JA MELOTAAN VUO- ROTAHTIIN KAJAKIN MOLEM- MILTA PUOLILTA. JOKAINEN MELOO OMAAN TAHTIINSA.

3. INTIAANIKANOOTTI

OLLAAN JOKO POLVI- TAI PUOLIPOLVI- ASENNOSSA. JOKAINEN SAA OMAN MELAN, JOLLA MELOTAAN PERÄMIEHEN KOMENNOSSA SAMAA TAHTIIN. MELONNASSA MELA ON PYSTYASENNOSSA, KUN SE SOUDUSSA OLI VAAKATASOSSA. MELALLA KAIVETAAN TAI KAUHOTAAN VETTÄ. MELOTAAN MOLEMMILTA PUOLILTA.

4. KÖYTTÄ PITKIN JOEN YLI

KUVAAJA KAI LINDQVIST

polvi- tai puolipolviasennossa. Jokainen saa oman melan, jolla melotaan perämiehen komennossa samaan tahtiin. Melonnassa mela on pystyasennossa, kun se soudussa oli vaakatasossa. Melalla kaivetaan tai kauhotaan vettä. Melotaan molemmilta puolilta.

Joki kapenee ja jyrkkenee, edessä on pitkä koski. Kanootti vaihdetaan pieniin ketteriin koskikajakkeihin. Kanootista poistutaan päästä, veteen ei saa astua. Jokainen ottaa jumppamatolta tai nurmelta paikan. Tilaa tarvitaan ympärille, etteivät melojat osu toisiinsa.

Asetutaan istumaan jalat hieman koukussa. Kajakkimelonnassa melaa pidetään kiinni keskeltä vähän reilun hartian levyisellä otteella ja melotaan vuorotahtiin kajakin molemmilta puolilta. Jokainen meloo omaan tahtiinsa. Välillä eteen tulee kivi, jota on äkisti väistettävä. Tällöin kajakkia käännetään ja kallistetaan. Välillä tulee suuri aalto, jolloin painetaan pää tiukasti kajakin kanteen, eli kumarretaan eteenpäin. Välillä kiihdytetään tahtia. Sitten tulee oikein suuri aalto, joka kaataa kajakin. Melojat kierähtävät vatsalleen. Mutta taitavat vesisankarit pyöryttävät itsensä eskimokäännöksellä ylös, eli kierähtävät takaisin selälleen ja istumaan. Kaatumisia voi tulla useampia tasaisesti molemmille puolille.

Lopuksi tulee vielä vesiputous, eli kuperkeikka, jos käytössä on esim. volttimonttu, voi hypätä siihen. Vesisankarit nousevat rannalle ja löytävät aarteen.

LIIKKEET OVAT: SOUTULIIKE, MELONTALIIKE INTIAANIKANOOTILLA ELI MELONTA YHDELTÄ PUOLELTA, KAJAKKIMELONTALIIKE ELI MELONTA MOLEMMILTA PUOLILTA. TASAPAINOILU ISTUEN JA POLVIASENNOSSA. KIERÄHDYS MOLEMMILLE PUOLILLE, KUPERKEIKKA / HYPY VOLTTIMONTTUUN.

VALOKUVAT: YLHÄÄLLÄ JA ALHAALLA INTIAANIKANOOTTI, KESKELLÄ VASEMMALLA KIRKKOVENE JA KESKELLÄ OIKEALLA KOSKIKAJAKKI.

Suomi ilman tieverkostoa

OPPIAINEINTEGRAATIO: BIOLOGIA (ympäristön havainnoiminen), HISTORIA (paikallishistoriaan tutustuminen), LIIKUNTA (tehtävapisteen toiminnallisuus), ÄIDINKIELI (aiheesta raportoiminen), MATEMATIIKKA (nopeuslaskutehtävät), KUVATAIDE (maisemataide), MUSIIKKI (lauluvinkit), ENGLANTI (lauluvinkit)

Tie- ja rautatieliikenne on suhteellisen uusi tapa liikkua paikasta toiseen. Vuosituhansien ajan ihmiset käyttivät pääasiallisena kulkureittinään vesistöjä. Vesireittejä pitkin kulkivat ihmiset ja kauppatavarat. Vesistöjä pitkin käytiin metsällä ja kalalla. Järviä ja jokia hyödynnettiin myös sota- ja ryöstöretkillä.

Käyttäkää apuna kotipaikkakuntanne karttaa ja piirtäkää tai askarrelkaa kotipaikkakuntanne maisema ilman nykyistä tie- ja rautatieverkkoa. Jos mahdollista, vierailkaa paikalla ja tarkastelkaa nykymaisemasta löytyviä kulkureittimahdollisuuksia. Kootkaa vesistön läheisyyteen pienoismalli alueesta ja havainnollistakaa löytämäne kulkureitit luonnonmateriaaleja käyttäen.

Tutustukaa paikallishistoriaan ja etsikää alueeseen liittyvä mielenkiintoinen ajanjakso (esim. viikinkien aika, tervakaupan kulta-aika tai kivikausi) ja perehtykää siihen. Miettikää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä keskustellen ja muistiinpanoja tehden:

- Miten ihmiset ovat liikkuneet, miten on kuljetettu suola, miten on käyty metsällä ja ryöstöretkillä?
- Missä on ollut kirkko ja miten sinne on kuljettu?
- Missä on käyty kauppaa ja miksi?
- Minkälaisia aluksia on käytetty metsästykseseen, kalastukseen, tavaroiden kuljetukseen ja ihmisten liikkumiseen. Miten ja mistä materiaaleista ne on valmistettu? Miten ne on saatu liikkumaan?

Verratkaa löytämiänne vastauksia nyky-aikaan. Mikä on muuttunut? Miten historia näkyy tänä päivänä? Miten vesistöjä hyödynnetään liikkumiseen nykyään?

Laskekaa eri paikkojen välisiä matkoja sekä miettikää, miten liikkuisitte niiden välillä nykyisin.

Laskekaa myös, kuinka nopeasti vesistöjä pitkin pääsisi liikkumaan ilman moottoroituja apuvälineitä. Kuinka kauan tarkastelemastanne paikasta toiseen menisi Sulkavan Suursoutujen miesten yleisen sarjan maailmanennätysmiehellä Ari Kankkusella, jonka keskinopeus vuoden 1991 Suursoudussa oli n. 11,9 km/h? Entäpä kuinka nopeasti matkan taittaisi kiinalainen uimari Sun Yang, jonka maailmanennätysvauhti 1 500 metrin vapaauintitaipaleella oli n. 6,2 km/h?

Mitä jos polttoaine loppuisi maailmasta, eivätkä autot, junat ja lentokoneet enää kulkisi, miten pääsisimme liikkumaan? Miten voisitte kulkea kouluun, kauppaan, mummolaan, Helsinkiin tai esimerkiksi Ruotsiin?

MELONTA-, SOUTU- JA VESISTÖAIHEISIA LAULUJA OVAT MM. KANOOTTILAULU, ROW ROW ROW YOUR BOAT, KAKSI ON PAATISSA SOUTAJAA, VANHOJA POIKIA VIIKSEKKÄITÄ, MEIDÄN LAIVASSA, KAPTEENI KATSOI HORISONTTIIN

Kajakoiden Grönlantiin

OPPIAINEINTEGRAATIO: KÄSITYÖ (kajakin valmistaminen), **HISTORIA** (Grönlannin historiaan tutustuminen), **ÄIDINKIELI** (sanaluokkatehtävä), **YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO** (maantiede; Grönlanti)

Grönlannin inuiiteille eli eskimoille kajakki (qajaq) oli ja on paikoin tänäkin päivänä tärkeä kulku- ja metsästysväline. Kajakki on kehitetty saatavilla olevista niukoista materiaaleista kylmässä ja myrskyvässä meressä käytettäväksi. Hyisessä vedessä uiminen olisi ollut kohtalokasta, ja siksi inuiitit kehittivät kajakista ja melojan asusta (tuilik) tiiviin kokonaisuuden. He myös opettelivat kaaduttuaan kääntämään kajakin takaisin pystyyn tekemällä eskimopyörähdyksen.

UUSIA MAISEMIA!

Tutustukaa Grönlannin vallitsevaan ilmastoon aluksi mielikuvitusmatkan avulla (apuna voi käyttää Suomi ilman tieverkostoa -kappaleen kysymyksiä), ja kerätkää faktatietoa ajatustenne tueksi. Erityisesti eskimoiden metsästystekniikoiden tutkiminen on mielenkiintoista. Esittäkää pantomiimina ryhmässänne Grönlantiin liittyviä eri sanaluokkiin kuuluvia sanoja (esim. hylje, kajakki, valas, jäävuori; hyinen, jäinen, karu; pyydystää, meloa, saalistaa, palella – mitä ikinä keksittekään!).

KAJAKIN VALMISTAMINEN

Eskimopyörähdyksen osaava kajakki on mahdollista rakentaa puusta ja metallipainosta. Kajakkia voi uittaa vaikkapa purossa, jolloin on mahdollista nähdä kuinka kajakki kaatuu virran pyörteissä ja nousee eskimokäännöksellä takaisin pystyyn.

Tarvikkeet

- Kevyttä helposti muotoiltavaa puuta (esim. balsaa, haapaa tai mäntyä)
- Painoa köliksi (esim. lyijyä)
- Rimaa: jäätelötikku tms. melaksi
- Värejä, lakkaa tai vernissaa viimeistelyyn

Kajakin valmistaminen...

Valmista puusta kajakki esim. grönlantilaismallin tai koskikajakin muotoja mukaillen. On tärkeää, että kajakki on symmetrinen ja virtaviivainen. Kiinnitä kajakin pohjaan paino. Paino ei saisi muodostaa köliä, vaan sen pitäisi myötäillä kajakin pohjan muotoja.

Valmista meloja oman mielikuvituksesi mukaan tai käytä valmista, mieluiten kevyttä melojaa (esim. legoukko tai jokin muu kevyt figuuri sopii tähän hyvin).

...ja uittaminen

Koeuita kajakkia matalassa vesiastiassa. Pohjapainon pitää olla sopivan painoinen suhteessa kajakin ja melojan massaan ja muotoon, jotta kajakki pysyisi pystyssä ja osaisi tehdä kaaduttuaan eskimokäännöksen. Sinnikkäästi kokeilemalla löydät kajakillesi sopivan mallin ja muodon.

Kajakkia kannattaa uittaa purossa, jossa on pikku putouksia, pyörteitä ja aaltoja. Näin kajakki ui elävästi tehden temppuja ja eskimokäännöksiä. Tarkeemman idean näet [TÄÄLTÄ](#).

3.

Vauhdikkaaksi veneilijäksi

Viittoja ja ilman-suuntaa seuraten perille

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA (viitta- ja ilmansuuntapelit), YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO (koko aihe), ENGLANTI (ilmansuuntien opettelu ja pelit), ÄIDINKIELI (luetunymmärtäminen viittoja tutkiessa), KUVATAIDE JA KÄSITYÖ (viittojen askartelu), MATEMATIIKKA (avaruudellinen hahmottaminen)

Vesillä liikkussa tie löytyy viittojen avulla. Viittojen nimet kertovat, missä ilmansuunnassa tie on eli miltä puolelta viitta tulee ohittaa (esimerkiksi eteläviitan nähdessäsi sinun tulee kulkea sen eteläpuolelta).

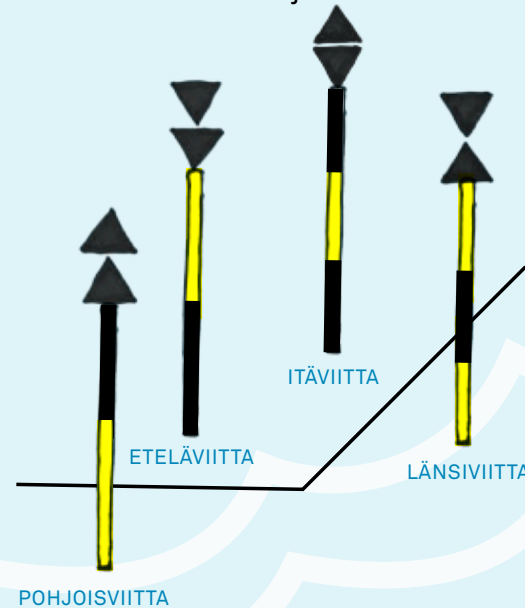
Viittojen avulla on hyvä kerrata ilmansuunnat. Väli-ilmasuuntia (koillinen, kaakko, lounas ja luode) ei vesillä liikkuessa tarvita, mutta nekin on hyvä tietää. Huomaathan, että kompassissa ilmansuunnat ovat englanninkielisen alkukirjaimensa mukaan.

Mites ne menivätkään? (North, East, South, West) Entäpä väli-ilmansuunnat? (North-East, South-East, South-West, North-West)

MITEN TUNNISTAN VIITAT?

Viittojen väritys on sama kuin vesillä, ja oheisen kuvan nuolenkärjet viittojen päässä ovat kartalla näkyvä kyseisen viitan symboli. Veneilykartoissa ei kovin usein ole värejä.

Keltainen määrää nimen ja nimi kertoo turvallisen reitin:

Musta ylhäällä – keltainen alhaalla = pohjoisviitta

- aurinko on alhaalla ja pohjoisessa on pimeää

Keltainen ylhäällä – musta alhaalla = eteläviitta

- aurinko on keskipäivällä korkeimmillaan

Musta-keltainen-musta = itäviitta

- kuvittele viitta poikittain -> näyttää auringonnousulta – aurinko nousee idästä

Keltainen-musta-keltainen = länsiviitta

- kuvittele viitta poikittain -> näyttää kirkkaalta auringonlaskulta, jossa pieni on iltarusko vedessä -> aurinko laskee länteen

TUNNISTATKO VIITAT?

Tunnista viittoja ja niiden värityksiä yhdessä parisi kanssa. Tarvitsette mustaa ja keltaista paperia. Toinen kääntää selkensä ja toisen tehtävänä on muodostaa viittoja kuvaava värisuora lattialle. Merkistä pari kääntyy ja yrittää tunnistaa tehdyn viitan. Voitte toimia myös kolmen tai useamman hengen ryhmässä, jolloin viitan nopeimmin tunnistanut saa pisteen ja siirtyy arvuuttajaksi.

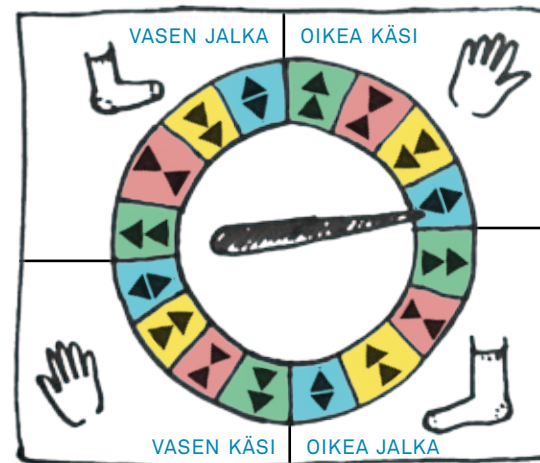
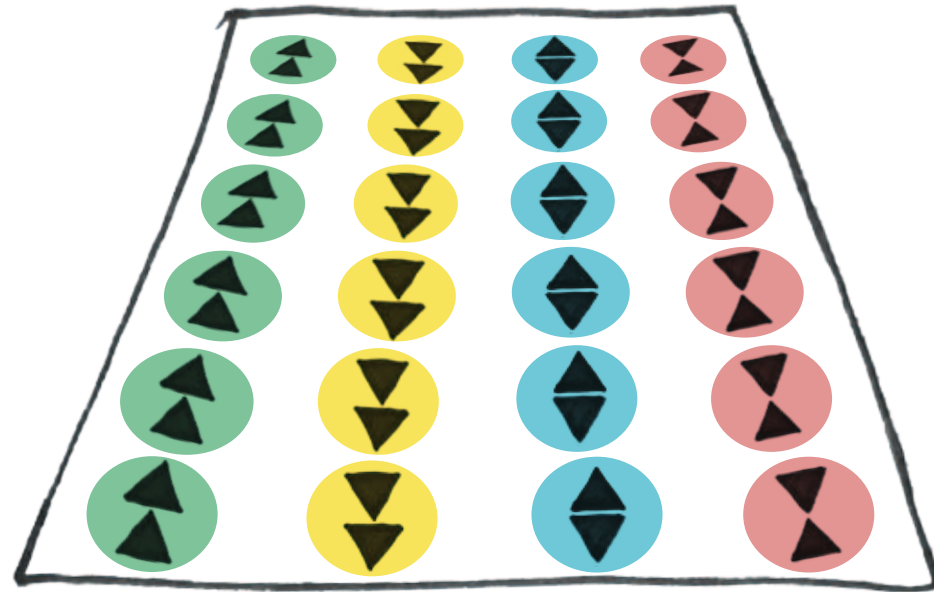
VIITTA-TWISTER

Testaa notkeutesi kahden-viiden hengen ryhmässä. Tarvitsette twister-maton, jonka värikkäät pallot on korvattu viittojen kolmiosymboleilla. Peli toimii twisterin tapaan, eli hyrrää pyöryttämällä kädet ja jalat löytävät paikkansa pelilaudalta. Kuka pysyy pelissä pisimpään?

VIITTAMERI

Tehkää paljon viittoja ja pystyttäkää kunkin pulpetin päälle sattumanvaraisesti yksi viitta. Löydättekö reitin luokan perältä ovelle? Entä huoneen poikki kulmasta kulmaan?

VIITTA-TWISTER

Suunta kohti pohjoista!

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA (ilmansuuntapelit), YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO (koko aihe), ENGLANTI (ilmansuuntien opettelu ja pelit), ÄIDINKIELI (luetunymmärtäminen kompassia rakennettaessa), KUVATAIDE JA KÄSITYÖ (kompassin askartelu), MATEMATIIKKA (avaruudellinen hahmottaminen), MUSIIKKI (lauluvinkit)

Miten kompassi toimii? Miksi kompassin neula näyttää aina pohjoiseen?

Maapallo on jättiläismäinen magneetti, jolla on kaksi napaa, pohjois- ja etelänapa. Kompassin neula on myös magneettinen ja sen toinen pää osoittaa aina maapallon pohjoisnapaa kohden.

Oman kompassin voit rakentaa helposti yksinkertaisista tarvikkeista. Lue ohjeet ja kokeile!

ILMANSUUNNILLA SOLMUUN! TURN YOUR NOSE TO NORTH!

Mietitään, missä suunnassa luokassa / pihalla eri ilmansuunnat sijaitsevat ja havainnollistetaan pääilmansuuntien paikat lapuilla tai muilla merkeillä. Leikkijät seisovat kohti pohjoista. Yksi on leikin johtaja, ja hän antaa ohjeita, esim. ”Nenä itään”, jolloin leikkijät kääntävät nenänsä osoittamaan kohti itää vaihtamatta seisomissuuntaansa.

Tätä seuraavat ohjeet ”Vasemman jalan ukkovarvas kohti koillista”, ”Napa kaakkoon”, ”Oikean jalan polvi kohti länttä” jne. jolloin leikkijät toteuttavat ohjeita parhaansa mukaan.

Jos leikkijä kaatuu, hän putoaa pelistä pois. Leikkiä jatketaan niin kauan, kun leikkijöitä on mukana. Aloitetaan alusta.

HUOM! PELIÄ VOI PELATA ERINOMAISESTI MYÖS ENGLANNIKSI.
”TURN YOUR NOSE TO NORTH!”

KOMPASSIPELI

Piirrä ruutupaperille yhtenäinen kuvio, joka mukailee ruutujen suuntia. Valitse kuviosi alkupiste. Anna kaverillesi tyhjä ruutupaperi ja anna ohjeita kuvion piir-

tämiseksi. Esim. ”Kaksi askelta (=ruutua) itään, kaksi askelta pohjoiseen, kaksi askelta länteen ja kaksi askelta etelään.” (Neliö)

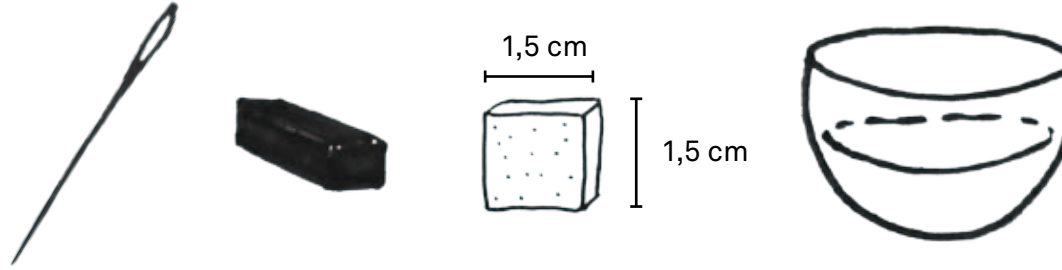
Harjoiteltuanne voitte siirtyä monimutkaisempiin kuvioihin. Huomaathan, että voitte palata kuviossa myös taaksepäin antamalla esimerkiksi ohjeen ”Siirry kaksi askelta pohjoiseen ja kaksi etelään”.

Paperiharjoittelun jälkeen siirtykää tekemään kuvioitanne oikeilla askelilla joko hiekalle tai lumelle.

KOMPASSIN RAKENTAMINEN

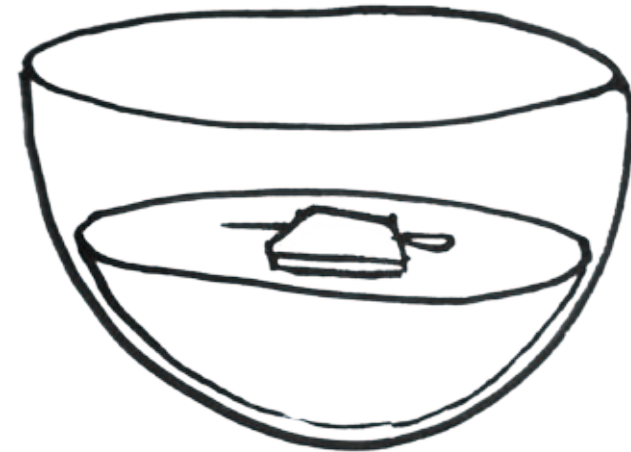
Tarvikkeet

- n. 4 cm pitkä parsinneula tai rautalanka
- magneetti (esim. jääkaappimagneetti)
- palanen vaahtomuovia
- sakset
- pieni kulho
- oikea kompassi

Ohjeet

1. Leikkaa vaahtomuovista palanen, joka on 1,5 cm pitkä ja 1,5 cm leveä.
2. Ota neulan silmäpäätä kiinni ja hiero sitä magneetilla. Liikuta magneettia aina samaan suuntaan esim. sormien päästä neulan terävää päätä kohti. Näin neulasta tulee magneettinen.
3. Työnnä neula vaahtomuovinpalan läpi niin, että vaahtomuovi on tasaisesti neulan keskiosan kohdalla. Varo, ettet pistä itseäsi!
4. Täytä kulho puoleen väliin vedellä. Laita vaahtomuovi ja neula veteen siten, että ne ovat samansuuntaisesti vedenpinnan kanssa. Kulho, vesi, vaahtomuovin varassa kelluva neula yhdessä muodostavat kompassin.
5. Laita kulhon viereen pöydälle oikea kompassi. Oman neulasi pitäisi osoittaa samaan suuntaan kuin oikean kompassin neula pohjoiseen.

MM. MUSIIKKIKAPPALEET SAILING JA
KAIKKI PAITSI PURJEHDUS ON TURHAA
VIRITTÄVÄT PURJEHDUSTUNNELMAAN.

Aivan solmussa!

OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO (koko aihe), KUVATAIDE JA KÄSITYÖ, MATEMATIIKKA (avaruudellinen hahmottaminen)

Tutustu kolmen yleisen veneilyssä käytetyn solmun: merimies- ja paalusolmun sekä kahdeksikon, solmimistekniikkaan ja tee solmut myös itse! Miettikää yhdessä, missä solmuja voisi käyttää ja minkä takia niistä on tärkeää tehdä mahdollisimman tukevia. Kun olette harjoitelleet solmujen tekemistä ohjeiden kanssa, kokeilkaa, onnistuuko niiden tekeminen ilman ohjeita tai esimerkiksi silmät suljettuina.

TARVIKKEET

Solmujen opetteluun riittää noin 1–1,20 m pitkä ja 6–8 mm paksu köysi. Esimerkiksi kapulattomat hyppynarut sopivat tähän tarkoitukseen hyvin.

MERIMIESSOLMU

Merimiessolmu on käyttökelpoinen, kun yhdistettävät köydet ovat yhtä paksut ja samaa ainetta. Ole tarkkana, sillä väärin tehty merimiessolmu ei pidä.

1.

2.

3.

4.

KAHDEKSIKKO

Kahdeksikko on köyden päähän tuleva solmu. Se estää esimerkiksi köyden päään pujahtamisen lenkin läpi.

PAALUSOLMU

Paalusolmu on hyvä ja monipuolinen solmu. Paalusolmussa on kiinteä silmukka, joka ei luista. Silmukka ei kiristy liian tiukalle eli solmu on myös helppo avata.

Tee köyden päähän lenkki niin, että veneestä tuleva osa jää alapuolelle. Pujota irtopää muodostuneen lenkin läpi alakautta. Kierrä irtopäällä veneestä tuleva köyden osa ja pujota se takaisin pienempään lenkkiin. Kiristä ja solmuni on valmis.

Voit myös kuvitella, että köyden irtopää on käärme (kuvassa), joka sukeltaa ylös lammesta. Käärme kiertää puun eli veneeseen menevän köydenpään ja sukeltaa takaisin lampeen.

PAALUSOLMU

1.

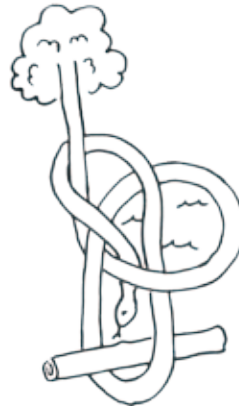
2.

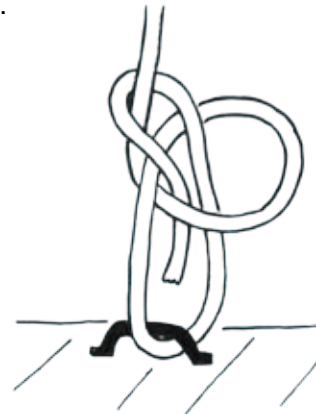
3.

4.

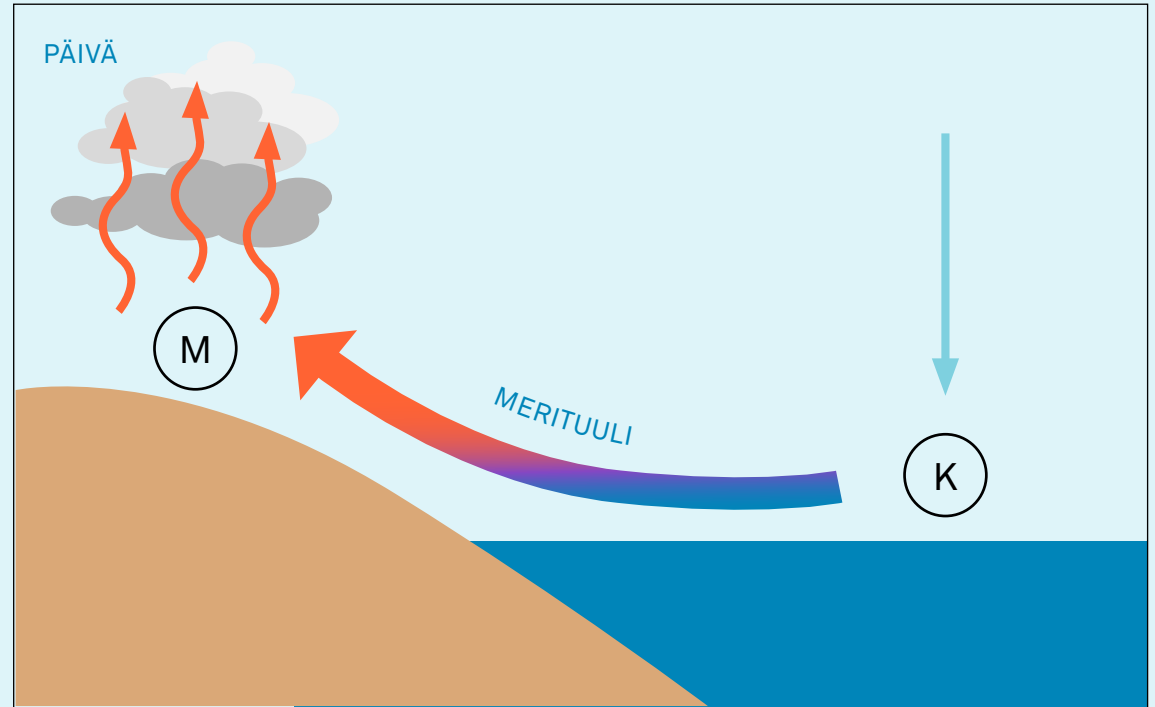
5.

Mistä tuulee ?

OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNON-TIETO JA FYSIIKKA (tuulen synty), KÄSITYÖ JA KUVA-TAIDE (tuuliviirin rakentaminen), LIIKUNTA (tuulileikki)

Tuuli on ilmakehässä liikkuva maanpinnan suuntainen ilmavirtaus. Tuulen energianlähde on aurinko, joka lämmittää maapalloa epätasaisesti. Lämmin ilma kohoaa ylöspäin. Syntyvät lämpötilaerot saavat aikaan ilmanpaineen eroja, ja ilmanpaine-erot puolestaan paine-erovoiman, joka laittaa ilman liikkeelle.

Paikalliset tuulet syntyvät paikallisen ympäristön vaikutuksesta. Esimerkiksi meren lähellä tuulee usein, sillä meressä olevan veden lämpötila vaihtelee maata hitaammin.

Tämä ilmiö aiheuttaa maan ja meren välille lämpötilaeroja, jolloin lämmintä ilmaa nousee ilmaan toisella alueella enemmän. Tämän seurauksena paine-erot pyrkivät tasoittumaan, kylmemmältä alueelta tulee lämpimälle alueelle.

MITEN SELVITÄN TUULENSUUNNAN?

Tuulensuunnan voit selvittää monin eri tavoin. Yksinkertaisimmillaan voit leikata pitkän kangassuikaleen ja kiinnittää sen vaikkapa harjanvarren tai kepin päähän ja katsoa, mihin suuntaan suikale lähtee hulmuamaan.

Tuulipussi on hieman hienompi vempale tuulensuunnan selvittämiseen. Tuulipusseja näkee usein esimerkiksi lentokentillä, mutta voit myös rakentaa oman tuulipussin!

ASKARTELE PAPERISTA TUULIPUSSI

Tarvikkeet

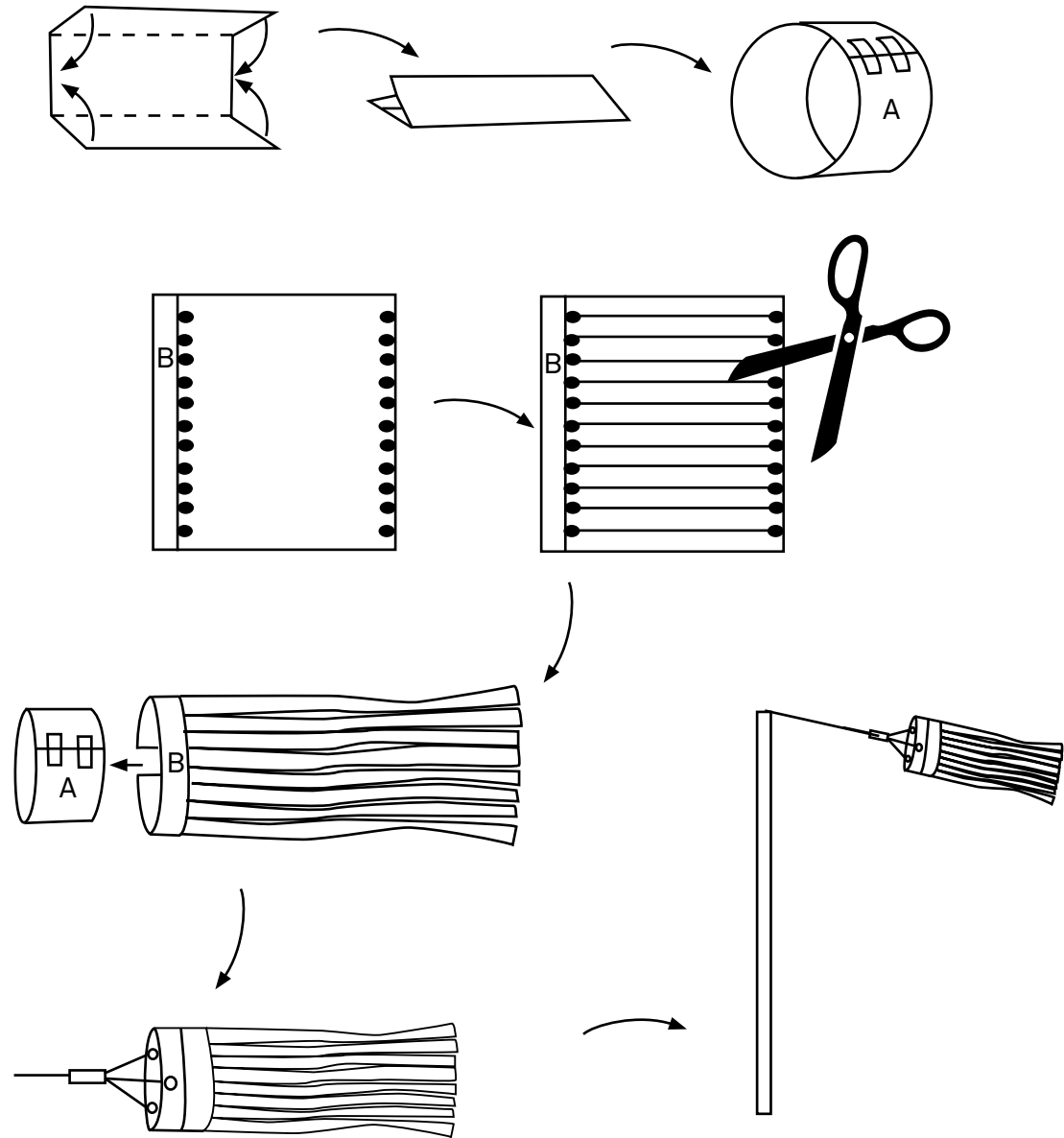
- A4-arkki kopiopaperia
- pala silkkipaperia 28 x 28 cm
- liimaa
- teippiä
- sakset
- rei'itin
- paperiliitin
- viivoitin
- leija- tai muuta kevyttä narua 1,2 m
- puukeppi
- kompassi

Arvioi tuulen voimakkuus ja suunta eri päivinä ja vuorokaudenaikoina pussin tai nauhan liikkeistä päätellen.

Esimerkiksi:

Kevyt tuuli -> pussi ei täyty -> nauha roikkuu ja liikkuu laiskasti.

Puuskainen tuuli -> pussi täyttyy ja liikkuu eri suuntiin, mutta välillä tyhjenee.

PIIRRÄ TUULEN SUUNTA NUOLELLA OHEISIIN KUVIIN

PUHALLA POIS! TUNNISTATKO TUULENSUUNNAN?

Tarvikkeet

- hiustenkuivain

Toimitaan pareittain ja seisotaan vastakkain. Molemmat pareista riisuvat t-paitasilleen tai nostavat hihojaan siten, että käsivarret ovat paljaana. Toinen parista sulkee silmänsä, jolloin toinen puhaltaa kevyesti eri suunnista paljaaseen käsivarteeseen, jolloin silmät suljettuna seisovan olisi tarkoitus heilauttaa kättään "ilmavirran mukana" liioitellusti tuulensuunnan tunnistaen.

Heilautuksen jälkeen pari avaa silmät ja todetaan yhdessä, heilahtiko käsi oikeaan suuntaan. (Samaa voi kokeilla myös hiustenkuivaajalla. HUOM! Lämpötila ei saa olla liian kuuma!)

4.

Valovoimaiseksi vesipelastajaksi

Vesiturvallisuuden aakkoset

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA (kaikki toiminnalliset osuudet), ÄIDINKIELI (draama: pantomiimi), USKONTO / ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (keskustelu auttamisen tärkeydestä), KUVATAIDE (julisteiden tekeminen)

Opiskelun johdannoksi:

Hukkuva ihminen ei välttämättä näytä siltä, mitä useimmat ihmiset ajattelevat. Hukkuva ei välttämättä roiskuta, huido käsillään eikä aina pysty huutamaan apua. Onkin tavallista puhua ns. hiljaisesta hukkumisesta.

KUN HUOMAAT JONKUN OLEVAN HÄDÄSSÄ, TOIMI SEURAAVALLA TAVALLA

H

Hälytä lisäapua, jos suinkin mahdollista, ennen kuin aloitat varsinaiset pelastustoimet. Tällä varmistat lisäavun saamisen paikalle.

R

Rauhoita pelastettavaa kertomalla hänelle, että apua on tulossa. Se antaa pelastettavalle turvallisuuden tunnetta ja voimia jaksaa vielä vähän aikaa.

A

Etsi **apuväline**. Hae jotain kättä pidempää avuksesi ja turvaksesi, mieluiten jotain kelluttavaa. Jos olosuhteet ovat vaikeat, pyri saamaan apua muilta paikallaolijoilta tai soittamalla 112.

P

Pelasta: lähesty pelastettavaa varoen, mutta ripeästi. Pidä apuväline itsesi ja pelastettavan välissä. Ojenna apuväline pelastettavalle, jos pelastettava on lähellä rantaa. Välineen voi myös heittää hänelle. Auta pelastettava rantaan, tee tarvittavat ensiaputoimenpiteet ja toimita tarvittaessa jatkohoitoon.

Vesillä liikkuessa on hyvä muistaa turvallisuusseikat niin uudessa kuin veneillessä.

Uiden

- Älä mene yksin veteen.
- Ui aina rannan suuntaisesti ja niin, että jalat ylettyvät pohjaan.
- Varmista ennen hyppäämistä, että pinnan alla ei piile vaaraa.
- Arvioi oma uimataitosi rehellisesti ja ui sen mukaisesti.

Veneillen

- Veneillessä on muistettava pelastusliivien käyttö: liivien on oltava päällä ja kiinnitettynä, jotta niistä on hyötyä.
- Tee tilanearviointi ennen kuin lähdet vesille - älä anna sään yllättää.
- Varusta vene oikein: aivot, ankkuri, äyskäri ja tulppa, moottoroidussa veneissä täytyy olla myös hyväksytty käsiammutin.
- Huomioi muut vesilläliikkujat.

TURVALLISEMPAA VESI- YMPÄRISTÖÄ KOHTI!

Tutustukaa vesiturvallisuusohjeisiin. Askarrelkaa tai piirtäkää omat vesiturvallisuuteen liittyvät liikennemerkkit tai julisteet luokkanne seinälle. Korostakaa selkeitä kuvia ja suuria linjoja, jotta merkit olisivat mahdollisimman helposti ymmärrettävissä ilman erillisselitystä.

Käyttäkää liikennemerkkeistäkin tutuja, huomion kiinnittäviä selkeitä värejä (punainen, keltainen, valkoinen, musta) ja kootkaa julisteista/merkeistä näyttely. Tutustukaa toistenne tuotoksiin ja pohtikaa, millaisia vesiturvallisuushuomioita olette halunneet tehdä.

VESIPELASTUSTA ILMAN SANOJA

Opiskelkaa vesipelastukseen liittyvää sanastoa pantomiimin keinoin. Kirjoitakaa lapuille vesipelastukseen liittyviä sanoja (esim. pelastusliivit, pelastusrenkas, hätäpuhelu, elvytys, kylkiasento) ja arvuutelkaa niitä toisiltanne.

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

Hätäilmoitus tehdään yleiseen hätänumeroon 112 heti, kun loukkaantuneen tai sairastuneen todetaan tarvitsevan ammattiapua. Muista, ettei hätänumeroon saa koskaan soittaa turhan takia. Katso lisätietoja hätänumeroon soittamisesta [TÄÄLTÄ](#).

Näin teet hätäilmoituksen

- Soita hätäpuhelu itse, jos voit.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Kerro tarkka osoite ja kunta.
- Vastaa kysymyksiin.
- Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan.
- Soita uudelleen, mikäli tilanne muuttuu

112 on yleiseurooppalainen hätänumero, johon soittaminen on maksutonta eikä suuntanumeroa tarvita. Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus takaa nopean lisäavun.

Vedestä pelastaminen apuvälineellä

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA, YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO (ensiavun periaatteet vesiympäristössä)

Joskus on tarpeen pelastaa veden varaan joutunut henkilö apuvälinettä käyttäen. Tällöin apuvälineeksi soveltuu periaatteessa mikä tahansa kelluva, mielellään narun tai köyden päässä oleva esine. Uimarannoilta ja satamista löydät tätä tarkoitusta varten suunnitellut pelastusrenkaat.

VÄLINEET

- Heittoväline narulla (esim. kanisteri tai vastaava)
- Voimisteluvanne tms.

OHJEET

Rakennetaan heittoalue, jossa voimisteluvanne kuvaa maalialuetta, johon heiton tulisi osua.

Etäisyys heittopaikasta maaliin voi olla n. 10 m. 1.–2.-luokkalaisille matkaa voi lyhentää tai portaittain pidentää alkaen 5 m ja lisääntyen muutaman metrin välein.

Esimerkki heittoalueesta

MAALIALUE

5m

7m

10m

HEITTOALUE

VINKKEJÄ VÄLINEEN HEITTOON:

- NARUN TOINEN PÄÄ PIDETÄÄN TOISESSA KÄDESSÄ, JOLLOIN VÄLINEEN VOI VETÄÄ TAKAISIN, JOS HEITTO EPÄONNISTUU.
- MAASSA OLEVAN NARUN PÄÄLLÄ EI KANNATA SEISOA. TÄLLÖIN HEITTO VOI EPÄONNISTUA.
- LIIKUNTASALISSA MAALIALUEEN VOI KORVATA PENKILLÄ, JONKA YLI HEITTOVÄLINE TULEE HEITTÄÄ.

KUVA: SUH, TERO SAVOLAINEN

Heittovälineen voi rakentaa narusta ja kanisterista. Narun päässä painona voi käyttää myös kangaskassia, jossa on pieni paino sisällä.

KYSYMYKSIÄ AIHEEN HERÄTTELYYN

Oletteko nähneet ketään hätääntynyttä veden varassa, joka olisi tarvinnut apua?

V: Jos joku on nähnyt, aihe on hyvä käsitellä läpi. Joku lapsista on voinut itse myös ”melkein hukkuu”. Nämäkin on hyvä käydä läpi, että apu on ollut lähellä, joku on seurannut sinua tai olet hienosti auttanut itse itseäsi.

Miten pitää toimia, kun näkee jonkun tarvitsevan apua?

V: Hyvä muistisääntö on H-RAP. Jokaisella kirjaimella on oma tehtävänsä.

H = Hälytä apua

- Pyydä vanhempia tai kavereita apuun ja/tai soita 112

R = Rauhoitu ja rauhoita pelastettavaa

- Kun rauhoittuu, pystyy miettimään oikeita ratkaisuja, ei juokse ajattelemattomasti ilman apuvälinettä pelastamaan. Se on vaarallista itselle.

A = Apuväline

- Apuvälineenä voi olla pelastusrenkas, ämpäri, lötköpötkö, uimapatja, mikä vaan mikä kelluttaa ja pitää uimarin pinnalla. Myös pitkät esineet, jotka voi ojentaa tai heittää uimarille niin, että saa vedettyä tämän turvaan, ovat hyviä (kanisteri, jonka päässä on naru, pitkä keppi, airo, onkivapa...)

P = Pelasta

- Pelasta vaarantamatta itseäsi

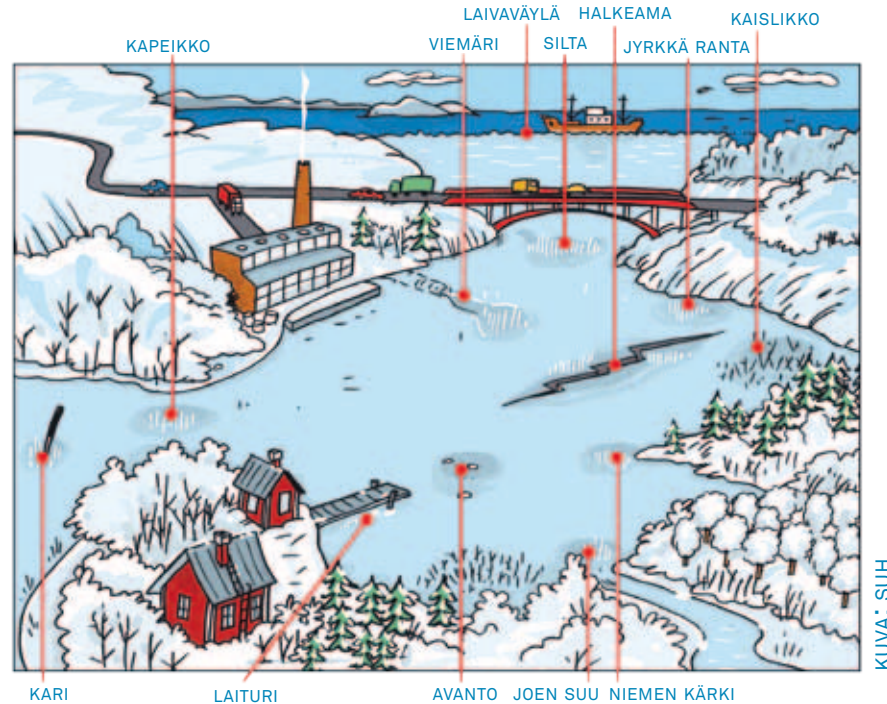
Heitetäänkö pelastusväline uimaria päähän, uimarin eteen, uimarin viereen vai uimarin yli?

V: Varmin vaihtoehto on heittää uimarin yli, jolloin uimari voi ottaa narusta kiinni.

Turvallisesti jäälle!

Turvallisen jäällä liikkumisen edellytys on, että tuntee jään ja jäällä kulkemiseen liittyvät riskit sekä varustautuu oikein. Hyvästä uimataidosta on apua myös jäällä liikkujalle, jos jää pettää tai joutuu auttajaksi. Lisätietoa löydät [TÄÄLTÄ](#).

KUVA: SUH

VAARANPAIKAT

Veden virtauksen vuoksi vaarallisia paikkoja ovat joet, järvien kapeikot, karikot, niemenkärjet, jokien ja purojen suistot sekä äkkijyrkästi veteen putoavien rantapenkereiden vierustat.

Teollisuuslaitosten ja asutuskeskusten viemäreiden laskualueilla jää on heikkoa lämpimän päästöveden ja virtauksen takia.

Sillat, laiturit ja jäissä makaavat alukset sitovat lämpöä ja synnyttävät virtauksia, jotka heikentävät jään niiden alla ja lähituntumassa.

Vesistöjen syvänteiden kohdalla jää voi olla ympäröivää jäätä heikompaa, koska niissä oleva suurempi vesimäärä jäähtyy hitaammin.

Kaislat tekevät jäästä seulan ja samalla hauraan.

Laivaväylät ja kalastajien avannot ovat vaaranpaikkoja.

Halkeaman kohdalla jään kantavuus heikkenee. Niiden ja muiden rikkoutumien kohdalle kinostuvan lumen alla jää ohenee ja voi joskus jopa sulaa kokonaan.

JOS JÄÄ PETTÄÄ, TOIMI NÄIN

- Säilytä mielesi rauhallisena.
- Huuda heti apua.
- Käänny siihen suuntaan, josta olit tulossa. Jos kuljit hiihtäen, irroita sukset ellet muuten pääse ylös.
- Riko jäätä edeltäsi niin pitkälle kuin se särkyy.
- Kohota uintipotkuilla itsesi vaaka-asentoon ja ponnista itsesi jään päälle.
- Kieri, ryömi ja konttaa kunnes varmasti olet kestäväällä jäällä.
- Hakeudu nopeasti lämpimään.

SOVELLUS

Jumppasalissa/luokassa voidaan käydä tarinan muodossa läpi.

- Talvella ulkoliikuntapaikan jäädytetyllä kentällä luistelutunnilla voidaan harjoitella käsillä itsensä vetämistä jäätä pitkin vatsallaan eteenpäin luistelun ohessa.
- Tutustutaan naskaleiden käyttöön.

Jään muodostuminen

OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO SEKÄ FYSIIKKA (jään muodostumisen periaatteet, lämpötilan vaikutus veteen)

Mitä on teräsjää? Kuinka kantava teräsjää muodostuu?

VÄLINEET

- muovämpäri
- vettä
- Ilman lämpötila pakkasen puolella

Täytetään ämpäri vedellä ja annetaan sen jäätyä pakkasessa. Voitte myös täyttää tyhjiä maito- tai mehupurkkeja vedellä ja jäädyttää ne. Vertailun vuoksi jäädyttäkää parissa maitotölkissä vettä, jonka sekaan on laitettu mehupillejä, tikkuja tms. Huomaatte, miten paljon hauraampaa ja huokoisempaa sellainen jää on, jonka seassa on jotain muuta kuin pelkkää vettä.

Kylkiasentoon – vie!

*OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA JA YMPÄRISTÖ-
OPPI (kylkiasennon opetteleminen ja vesipelastus),
ÄIDINKIELI (keskustelu)*

Jos löydät tajuttoman henkilön, joka hengittää, muttei herää, hänet tulee kääntää kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi. Tämän jälkeen täytyy aina soittaa hätänumeroon, jotta henkilölle saadaan asianmukaista apua. Mallisuorituksen kylkiasentoon kääntämisestä ja sitä seuraavasta hätäpuhelun soittamisesta löydät [TÄÄLTÄ](#).

Harjoitelkaa loukkaantuneen henkilön kylkiasentoon kääntämistä ja hätäpuhelun soittamista pienryhmissä (2–3 henkilöä). Muistelkaa yhdessä, mitä seikkoja hätäpuhelun soittamisessa täytyy huomioida ja kuinka loukkaantunut henkilö käännetään kylkiasentoon.

1. Saatko henkilön hereille?

Herättele häntä puhuttelemalla ja ravistelemalla.

Henkilö ei herää.

2. Soita hätänumeroon 112.

Voit myös huutaa apua, ja pyytää paikalla olevia tekemään hätäilmoitus numeroon 112. Hätäkeskuksen antamia ohjeita tulee noudattaa.

Aseta tämän jälkeen autettava selälleen, ja selvitä hengittääkö hän normaalisti.

3. Avaa hengitystie.

Ojenna autettavan pää leuan kärjestä nostamalla ja toisella kädellä otsasta painamalla. Samalla tunnustele, katso ja kuuntele hengitystä. Tuntuuko ilman virtaus poskellasi? Liikkuuko rintakehä? Kuuluuko hengityksen ääni? Arvioi, onko hengitys normaalia, epänormaalia tai että se puuttuu.

4. Hengitys on normaalia.

Käännä henkilö kylkiasentoon. Huolehdi, että hengitystie on avoin ja henkilö hengittää normaalisti. Seuraa ja tarkkaile hengitystä ammattiavun tulloon asti.

Ristisuuntima

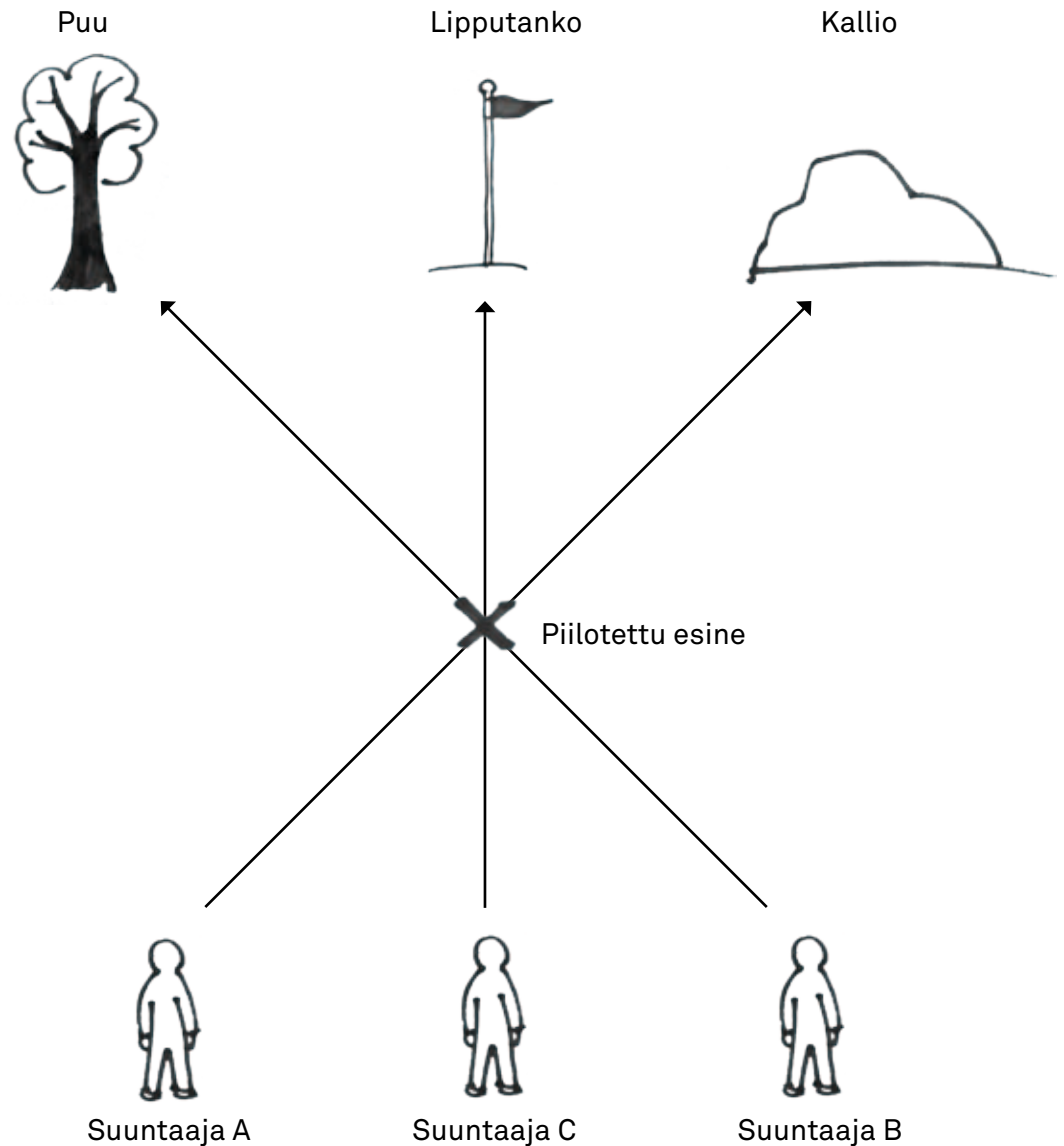
OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA, MATEMATIIKKA
(etäisyyksien arviointi ja suunnan löytäminen)

Ristisuuntimaa tarvitaan, kun täytyy paikallistaa rannalta käsin paikka, jossa esimerkiksi vene uppoaa. Tähän tarvitaan 2–3 suuntaajaa, sekä etsijä.

TEHTÄVÄ

Alueelle on piilotettu esine, jonka paikan opettaja näyttää seisomalla esineen kohdalla. Etsijän silmät ovat sidottuina tai hän ei ole paikalla. Suuntaajat ottavat suuntiman suoraan piilotetun esineen yli ja etsivät sieltä kiintopisteen, jota kohti osoittavat kädellään.

Etsijä tuodaan paikalle tai side otetaan hänen silmistään, jolloin hän ei tiedä piilotetun esineen sijaintia. Etsijä lähtee etsimään kohdetta seuraten suuntaajia. Kun suuntaaja nostaa vapaana olevan käden ylös, tietää etsijä olevansa oikealla linjalla. Kun kaikki suuntaajat nostavat vapaan kätensä ylös, pitäisi etsijän olla piilotetun esineen luona.

Pelastusliivin pukeminen sokkona

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA (keuhonhallinta ja toimiminen ilman näköaistia)

VÄLINEET

- Pelastusliivi
- Huivi tms. jolla peitetään silmät
- Sekuntikello

KYSYMYKSIÄ AIHEEN HERÄTTELYYN

Kuka tunnistaa kädessä olevan oranssin vaatekappaleen?

Kuka on käyttänyt pelastusliivejä?

Miksi se on oranssi?

V: Jotta se näkyy selkeästi.

Miksi pelastusliivissä on kaulus?

V: Kaulus kannattelee päätä, jos uimari on tajuttomana

Miksi pelastusliiveissä on pilli?

V: Huomion herättämiseksi ja avun saamiseksi

Mitä tapahtuu jos haararemmi ei ole kiinni?

V: Liivi ei pysy hyvin paikallaan ja voi nousta kainaloihin.

Mistä tietää, mikä on oikeankokoinen liivi?

V: Niskalapussa lukee paino, josta selviää, minkä kokoiselle henkilölle liivit on tarkoitettu.

OHJEET

Otetaan aikaa liivin oikeasta pukemisesta. Kaikki narut (myös haararemmi) täytyy olla sidottuina. Kilpailijan pitää löytää pilli ja näyttää sitä ajanottajalle, jolloin aika seisahtuu. Voitte tutustua tehtävän oikeaoppiseen suoritustapaan **TÄÄLLÄ**.

TAUSTAA OPPILAILLE KERROTTAVAKSI

Liivit tulee olla aina päällä, kun mennään veneeseen. Liivit on hyvä pukea jo rannalla. Kaikki narut ja soljet tulee olla kiinni. Veden varaan jouduttaessa liivi yllä uidaan aina selällään.

SOVELLUS

Voidaan tehdä myös parin kanssa, jolloin pari ottaa aikaa sekuntikellolla tai laskee sekunnit (101,102,103...).

Junior lifesaver -kuntotesti

OPPIAINEINTEGRAATIO: LIIKUNTA

Rantapelastajat ja uimavalvojat tarvitsevat kovaa kuntoa ja monipuolisia taitoja selviytyäkseen työstään. Tällä kuntotestillä pääsette kokeilemaan, pärjättekö hengenpelastajan työssä uimarannalla.

Kuntotestissä on kolme osiota: juoksu, tarkkuusheitto sekä pelastettavan turvallinen kuljettaminen.

Juoksumatka määritellään ympäristöön sopivaksi. Tavoitteena on, että juoksija hengästyy pikkaisen seuraavalle rastille tullessaan.

Tarkkuusheiton voi suorittaa itse-rakennetulla pelastusvälineellä. Heitto tapahtuu n. 6–7 metrin päässä olevan pelastettavan yli. Pelastettava voi ottaa narusta kiinni, jolloin pelastaja voi vetää hänet heittoalueelle.

Heittoalueelta pelastettava kannetaan 10 metrin matka maalialueelle.

SOVELLUKSIA

Testin voi tehdä 3–4 hengen ryhmässä, jolloin koko ryhmä juoksee matkan. Kun tulevat heittopaikalle, yksi ryhmästä juoksee esittämään pelastettavaa. Muut jäävät heittopaikalle ja valitsevat yhden heittämään. Heiton onnistuttua, he vetävät pelastettavan heittopaikalle (jos tehdään salissa). Jos tehdään ulkona, pelastettava juoksee heittopaikalle. Ryhmästä valitaan seuraava, jonka ryhmä kantaa turvallisesti maalialueelle.

5.

Kurkkaus pinnan alle

Veden kolme olomuotoa

OPPIAINEINTEGRAATIO: FYSIIKKA JA KEMIA
(veden olomuodot), **LIKUNTA** (taukojumppa)

Veden olomuodot ovat kiinteä, neste ja kaasu. Kiinteä vesi on jäätä. Nestemäinen vesi nimensä mukaisesti nestettä, jona olemme veden tottuneet mieltämään. Kaasun taas havaitsemme vesihöyrynä esimerkiksi saunassa, kun kiukaalle heitetään löylyä tai höyrynä pakkasella, kun uloshengitys ilma höyrystyy.

Veden olomuodot muuttuvat toisikseen lämpötilan vaikutuksesta. Kun jäätä lämmitetään, se muuttaa olomuotonsa vedeksi (eli sulaa). Tämä tapahtuu silloin, kun jään lämpötila kohoaa yli 0 Celsius-asteen. Kun vettä edelleen lämmitetään, se alkaa kiehua (100 Celsius-asteessa) ja muuttuu kaasumaiseen olomuotoon eli höyrystyy.

Toisinaan jää voi sublimoitua eli muuttua suoraan kiinteästä olomuodosta kaasuksi. Tämän ilmiön huomaamme, kun viemme talvella märän pyykin pakkaseen. Kun pyykki tuodaan takaisin sisälle, jäänyt vesi höyrystyy suoraan kaasuksi kastelematta pyykkiä välillä. Myös hiilihappojää toimii samalla periaatteella.

Vastaavasti olomuodonmuutokset tapahtuvat myös toiseen suuntaan. Kun vesihöyry viilenee, se tiivistyy nesteeksi. Kun vettä viilennetään tarpeeksi, muodostuu kiinteä olomuoto, jää. Tapahtuu jähmettyminen. Myös kaasu voi härmistyä suoraan kiinteäksi käymättä välillä nesteenä.

JÄÄ, VESI, HÖYRY -TAUKOJUMPPA

Siirrelkää luokkaan tilaa siten, että pulpettien ja tuolien välissä voi liikkua ja niille voi nousta. Kuvitelkaa, että luokan lämpötila muuttuu asteittain niin, että lattiatasossa lämpötila on nollassa ja lähellä kattoa puolestaan sadassa asteessa.

Oppilaat alkavat merkistä ja esimerkiksi **SOPIVAN MUSIIKIN** tahtiin liikkua ympäri luokkaa. Annetusta merkistä tai musiikin pysäyttämisen jälkeen leikkiä johtava sanoo yhden veden olomuodon (jää, vesi tai höyry), jonka mukaisesti leikkijöiden tulee etsiä paikkansa luokasta.

Jos leikkiä johtava sanoo jää, leikkijöiden tulee mahdollisimman nopeasti jähmettyä lattialle lähelle kuvitteellista nolaa astetta. Jos leikin johtaja sanoo vesi, leikkijät alkavat juosta paikallaan mahdollisimman nopeasti nollan ja sadan asteen välillä (siis seisten normaalisti).

Jos leikin johtaja sanoo höyry, leikkijöiden täytyy nousta mahdollisimman korkealle kohdalle luokassa samanaikaisesti ”kiehuen”; hiuksia ja raajoja ravistaen (muistakaa turvallisuus!).

Leikin johtajaa voidaan vaihtaa kesken leikin. Veden olomuodoista voi halutessaan käyttää myös rinnakkaisnimityksiä kiinteä, neste ja kaasu, jolloin muistaminen on hieman työläämpää.

Vesikasvien ja -kalojen tunnis- tusviesti

*OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNON-
TIETO (aiheisällöt), ENGLANTI (sanaston opettele-
minen), ÄIDINKIELI (raportointi)*

KUVA KRISTIINA JAKOBSSON

RASTIN VALMISTELU

Vesikasvien ja kalojen kuvat sijoitetaan kukin omaan vesiastiaansa. Vesiasti-at numeroidaan näkyvästi numeroin 1–5. Luokka jaetaan viiteen tai muuhun sopivaksi koettuun ryhmään. Suoritus-korteissa on kuvia kaloista ja kasveista, joista viisi vastaa vesiastioissa olevia.

VÄLINEET

- Vedellä täytettyjä vesiastioita (5kpl)
- Maskeja / uimalaseja (5kpl)
- Kuvat kaloista tai kasveista muovilla päällystettynä (5kpl)
- Suorituskortti joka ryhmälle (5kpl)
- Kynä joka ryhmälle (5kpl)
- Maalarinteippiä vesiastioiden numeroimiseen

OHJEET

Ensimmäisenä suoritusvuorossa olevat pukevat maskin päälleen lähtöpisteellä ja juoksevat haluamalleen vesiastialle. Nähtyään pohjassa olevan kuvan he palaavat takaisin lähtöpisteelle ja antavat maskin seuraavalle suorittajalle. Tämän jälkeen ensimmäinen suorittaja merkkää suorituskorttiin raksin kuvan kohdalle, jonka mielestään näki vesias-tiassa. Kukin ryhmän jäsen käy vuorol-laan tunnistamassa yhden vesiastiassa olevan kuvan. Lopuksi tarkistetaan yhdessä oikeat vastaukset.

SOVELLUS

- Vesiastioissa voi käyttää aitoja vesikasveja- ja kaloja
- Suorituskortissa ei ole kuvia, vaan koululaiset kirjoittavat itse suorituskortissa olevan numeron kohdalle vesiastiassa olevan eliön nimen.
- Tutustukaa oppitunnin sanastoon myös englanniksi

Geokätköiden rantamaisemiin

*OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNON-
Tieto (ympäristöön tutustuminen), Liikunta
(luontoliikunta), Englanti (geokätköilyosanaston
opetteleminen)*

Tutustukaa maailmanlaajuiseen virtuaaliar-
teenetsintään, [GEOKÄTKÖILYYN](#), ja ladatkaa ilmainen
geokätköilyohjelma kännykkään tai tabletille.
Tutustukaa lähialueiden kätköilymahdollisuuksiin
ja yritäkää löytää esimerkiksi lähelle vesistöä
piilotettu geokätkö. Kätkön löytämistä helpottavat
tunnisteet antavat sekä vinkkejä kätkön löytöpai-
kasta että varoittavat kätköilijöitä loukkaamasta
itseään.

Geokätköilyn saloihin voitte tutustua ennakkoon
[TÄSTÄ LINKISTÄ](#).

6.

Toimintamallit Vesisankarit- tapahtumien toteuttamiseksi koulussa

Toimintamallit Vesisankarit -tapahtumien toteuttamiseksi koulussa

Toimintamallit tarjoavat toteutusohjeet paikallis-toimijoiden tai koulujen järjestämän Vesisankarit-tapahtumapäivän rakentamiseen.

Rastipisteiden harjoitusten tulee toimintamallista riippumatta olla toiminnallisia. Toiminnallisuus tarkoittaa, että oppilaat harjoittelevat ja tekevät yhtä aikaa tehtävää. Esimerkiksi kylkiasentoon kääntäminen: Ensin ohjaaja kertoo missä tilanteissa henkilö käännetään kylkiasentoon ja näyttää miten se tehdään. Sen jälkeen harjoitellaan pareittain. Jonottamista on vältettävä!

KOKO KOULUN TAPAHTUMA -TOIMINTAMALLI

Tapahtuman suunnittelu

Valitkaa Vesisankarit-tapahtumatyöryhmä, joka päättää tapahtumapäivän, suunnittelee tapahtuman ja koordinoi tehtäviä muulle henkilökunnalle. Puolet rasteista voi olla pihalla ja puolet sisätiloissa. Toteutustavassa voidaan käyttää joko aikataulutettua toimintamallia tai messutyylisiä toimintamallia.

Tapahtuman kesto voi olla yksi päivä tai Vesisankareista voi tehdä koko viikon kestävästi ilmiöpohjaisen teemaviikon.

1. Tilavaraukset

Tehkää tarvittavat tilavaraukset koulun tiloista. Hyödyntäkää kaikkia koulun tiloja esim. käsityöluokkia, liikuntasalia, kerhotiloja tms.

2. Ulkopuolisten toimijoiden kontakointi

Toteutuksen voitte hoitaa koulun henkilökunnan voimin tai kysyä paikallisilta vesiseuroilta apua toteutukseen. Tarvittaessa myös Vesisankarit-hankkeessa mukana olevat liitot auttavat paikallisseurojen yhteystietojen etsimisessä.

3. Info koulun henkilökunnalle ja oppilaille

Lähetäkää info tapahtumasta koulun henkilökunnalle ja oppilaille, sekä tarvittaessa vanhemmille.

4. Toimijainfo

Lähetäkää toimijainfo tapahtumaan osallistuville ulkopuoliselle toimijoille kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Toimijainfosta selviää aikataulu rastipisteet ja sisältö, ryhmäjako ja oppilaiden mahdolliset erityistarpeet, sekä toimijaruokailu (jos järjestetty).

5. Ensiapupäivystys ja pelastussuunnitelma

Tarkistakaa ennen tapahtumaa, että koululla on riittävästi ensiaputarvikkeita ja pelastussuunnitelma kunnossa.

6. Ennakkopalaveri

Järjestäkää tarvittaessa ennakkopalaveri koululla muutamaa päivää ennen tapahtumaa. Myös mahdolliset ulkopuoliset toiminnan järjestäjät (seurojen ohjaajat) on hyvä kutsua paikalle. Palaverissa on hyvä käydä läpi tapahtuman kulku ja aikataulu, rastipisteiden sisällöt, ensiapupisteen sijainti ja muut turvallisuuteen liittyvät asiat.

AIKATAULUTETTU TOIMINTAMALLI

- Tapahtumapaikka: piha-alue ja sisätilat (esim. luokat ja liikuntasali)
- Osallistujien määrä: 20 luokkaa
- Rastipisteiden määrä: 10
- Yhden rastin kesto: 12 minuuttia

Tapahtumassa on yhteensä kymmenen rastia ja osallistujia yhteensä 20 luokkaa. Yksi rastipiste kestää siirtymisineen 12 minuuttia. Jokainen tapahtumaan osallistuva luokka kiertää kaikki kymmenen rastia. Luokat kiertävät rasteja yhdessä oman opettajansa kanssa ennakkoon määritellyn kiertojärjestyksen mukaan. Rastipisteet voi ohjata luokan oma opettaja tai seurojen ohjaajat.

Luokat on jaettu etukäteen neljään ryhmään. Jokaisessa ryhmässä on viisi luokkaa. Ryhmät 1 ja 2 osallistuvat tapahtumaan aamupäivällä ja ryhmät 3 ja 4 iltapäivällä. Ryhmät 1 ja 3 aloittavat piha-alueen rastipisteiltä ja ryhmät 2 ja 4 sisällä olevilta rastipisteiltä. Kun ryhmien 1 ja 3 luokat ovat suorittaneet kaikki viisi rastia piha-alueella, siirtyvät he sisärasteille.

Aikataulutetussa mallissa tapahtuma pysyy aikataulusaan ja kaikki luokat ehtivät käydä kaikilla rasteilla. Jokaisen rastin tulee kestää täysin saman verran, riippumatta toiminnasta. Toiminnan on oltava sovellettavissa eri-ikäisille ja tasoisille koululaisille.

Ryhmäkohtainen aikataulu aikataulutetussa toimintamallissa

Aamupäiväryhmän aikataulu

Ryhmä 1: Aloittaa piha-alueelta	Ryhmä 2: Aloittaa sisärasteilta
8.45 Ohjeistus piha-alueen rastipisteillä	8.45 Vaatteiden vaihto
9.00 Rastit piha-alueella	9.00 Ohjeistus sisärasteille
10.00 Siirtyminen sisälle ja vaatteiden vaihto	9.15 Rastit sisällä
10.20 Ohjeistus sisärasteille	10.15 Vaatteiden vaihto ja siirtyminen piha-alueelle
10.30 Rastit rastit sisällä	10.35 Ryhmäjako ja ohjeistus
11.30 Vaatteiden vaihto	10.45 Rastit piha-alueella
11.45 Toiminta päättyy ryhmältä 1	11.45 Vaatteiden vaihto ja toiminta päättyy

Iltapäiväryhmän aikataulu

Ryhmä 3: Aloittaa piha-alueelta	Ryhmä 4: Aloittaa sisärasteilta
11.50 Ohjeistus piha-alueen rastipisteillä	11.45 Vaatteiden vaihto
12.00 Rastit piha-alueella	12.00 Ohjeistus sisärasteille
13.00 Siirtyminen sisälle ja vaatteiden vaihto	12.15 Rastit sisällä
13.20 Ohjeistus sisärasteille	13.15 Vaatteiden vaihto ja siirtyminen piha-alueelle
13.30 Rastit sisällä	13.35 Ohjeistus rastipisteillä
14.30 Vaatteiden vaihto	13.45 Rastit piha-alueella
14.45 Toiminta päättyy ryhmältä 3	14.45 Vaatteiden vaihto ja toiminta päättyy

MESSUTYYLINEN TOIMINTAMALLI

- Tapahtumapaikka: piha-alue
- Osallistujien määrä: 20 luokkaa
- Yhden rastin kesto: n. 12 min

Luokat jaetaan etukäteen aamupäiväryhmään ja iltapäiväryhmään. Tapahtumassa on yhteensä kymmenen rastia, joita luokat kiertävät opettajansa johdolla omaan tahtiin. Yhden rastin kesto on 12 minuuttia, kuten aikataulutetussa mallissa. Rastin ohjaajana voivat toimia opettajat, seurojen ohjaajat, opiskelijat tai koulun oppilaat.

Jos jollakin rastilla toiminta vaatii esim. vaatteiden vaihtoa, voi jokaiselle luokalle olla varattu oma aika rastille.

Messutyylisessä toimintamallissa jokaisen rastin ei tarvitse olla täysin saman kestoisen, mutta on hyvä pyrkiä pysymään annetussa kestossa. Rastin kesto voi helposti venyä, kun vaihtoaikaa ei kontrolloida.

OPPITUNNILLA TOTEUTETTAVA TOIMINTAMALLI

Yksittäinen opettaja voi toteuttaa eri oppitunneilla Vesisankarit toimintaa. Oppiaineintegraatioista saa vinkkejä missä eri aineissa taitoja voi harjoitella. Toiminnallinen opettaminen on uuden opetussuunnitelman keskeisiä osa-alueita.

Valitse käsikirjasta harjoitukset, askarrelkaa yhdessä välineet ja sitten harjoittelemaan!

Ryhmäkohtaiset aikataulut messutyylisessä toimintamallissa

Aamupäiväryhmän aikataulu

8.50-9.00 Ryhmäjako ja ohjeistus

9.00-11.30 Kiertelyä rasteilla

11.30 Toiminta päättyy aamupäiväryhmältä

Iltapäiväryhmän aikataulu

11.35-11.45 Ryhmäjako ja ohjeistus

11.45-14.15 Kiertelyä rasteilla

14.20 Toiminta päättyy iltapäiväryhmältä

Vesisankarit- diplomi

Kannusta oppilaasi harjoittelemaan Vesisankarit-tehtäviä. Harjoittelujakson lopussa voit antaa jokaiselle luokkasi oppilaalle Vesisankarit-arvonimen ja diplomin. Huomioithan, että tehtävät tulee olla suoritettu eri Vesisankarit-käsikirjan osa-alueilta valintanne mukaan. Diplomi on tulostettavissa liitteistä.

Luvuissa yksi ja viisi ovat upea uimari ja sujuva sukeltaja taitojen harjoitukset. Mieleton meloja ja vauhdikas veneilijä tehtävät löytyvät luvuista kaksi ja kolme. Valovoimaisen vesipelastajan harjoitukset ovat luvussa neljä. Jokaisesta kolmesta osa-alueesta tulee suorittaa kaksi tehtävää. Merkitse diplomiin oppilaan suorittamat kuusi Vesisankarit-tehtävää.

Näin viesti vesitaitojen harjoittelusta saavuttaa myös vanhemmat. Samalla myös vanhempia voi kannustaa harjoittelemaan vesillä liikkumisen taitoja yhdessä oman lapsensa kanssa. Vesisankareiden nettisivuilla WWW.VESISANKARIT.FI on vanhemmille koottu vinkkejä ja ideoita vesitaitojen harjoitteluun oman lapsen kanssa.

Innostavia hetkiä Vesisankarit-tehtävien parissa!

VESI-SANKARIT DIPLOMI

on suorittanut seuraavat
vesisankari-tehtävät ja saanut
VESISANKARI arvonimen.

<p>Upea uimari ja sujuva sukeltaja</p> <p>Tehtävä 1. _____</p> <p>Tehtävä 2. _____</p>	<p>Mieleton meloja ja vauhdikas veneilijä</p> <p>Tehtävä 1. _____</p> <p>Tehtävä 2. _____</p>	<p>Valovoimainen vesipelastaja</p> <p>Tehtävä 1. _____</p> <p>Tehtävä 2. _____</p>
---	--	---

_____ paikka ja päivämäärä _____ opettaja

Vesisankareita tekemässä:

 Punainen Risti	 SUKELTAJA	 SUOMEN UIMALIITTO
 RRS	 Suomen melonta- ja soutuliitto ry	 SUOMEN UIMALIITON NUORISUYHDISTYS
 SUOMEN PARAJEHUS JA VENEILY - SEISLING OCH BÅTSPORT I FINLAND	 MERIPELASTUSSEURA	 Koululiikuntaliitto

Lopuksi

Tekijöinä toivomme Vesisankarit-käsikirjasta olevan paljon hyötyä opettaessasi koululaisille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja perusopetuslain mukaisesti.

Vesisankarit-hankkeessa (2015–2017) innostetaan koululaiset toimimaan vesillä turvallisesti eri vuodenaikoina ja tuodaan esille vesiympäristön monimuotisuus. Opettajalle hanke tarjoaa opetusmateriaalia. Vesillä liikkumisen taitoja on helppo ja hauska oppia toiminnallisesti osana eri oppiaineita. Vanhemmat ja isovanhemmat saavat ideoita vesitaitojen harjoitteluun oman lapsensa kanssa.

Vesisankarit-hankkeessa ovat mukana Koululiikuntaliitto, Sukeltajaliitto, Suomen melonta- ja soutuliitto, Suomen Meripelastusseura, Suomen Punainen Risti, Suomen Purjehdus ja Veneily, Suomen Uimaliitto, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. Hanketta tukee Reijo Rautauoman säätiö.

Käsikirjan tekijät:

RIIKKA AND, KOULUTUSSUUNNITTELIJA, SUOMEN PUNAINEN RISTI

MIKA HOLLO, LASTEN JA NUORTEN TOIMINNAN KOORDINAATTORI,
SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY

SARI KONTRA, LUOKANOPETTAJA

KAI LINDQVIST, HARRASTEKOORDINAATTORI, SUOMEN MELONTA- JA SOUTULIITTO

TERO SAVOLAINEN, KOULUTUSSUUNNITTELIJA, SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTO

SARI TURUNEN, LIIKUNTA-ASiantuntija, KOULULIIKUNTALIITTO

Liitteet

Liitteistä löydät viitta-twisteriin liittyvät osat, mistä tuulee -tehtävän, sekä Vesisankarit-diplomin.

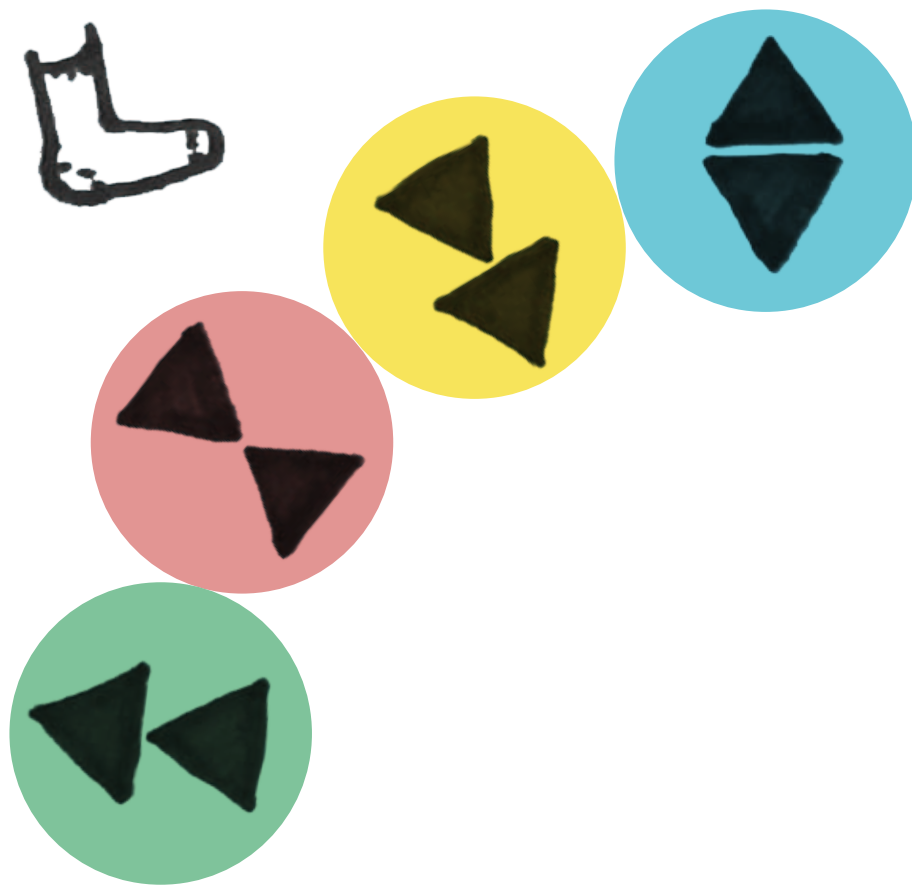
Ohjeet viitta-twisterin toteutukseen: Tulosta ja leikkaa viittaympyrät. Kiinnitä ympyrät oikean twisterimaton päälle. Twisterimaton voi myös tehdä tulostamalla viitat A4 tai A3 kokoisina ja teippaamalla tulosteet yhteen. Tulosta kutakin viittaa kuusi kappaletta.

LIITTEET

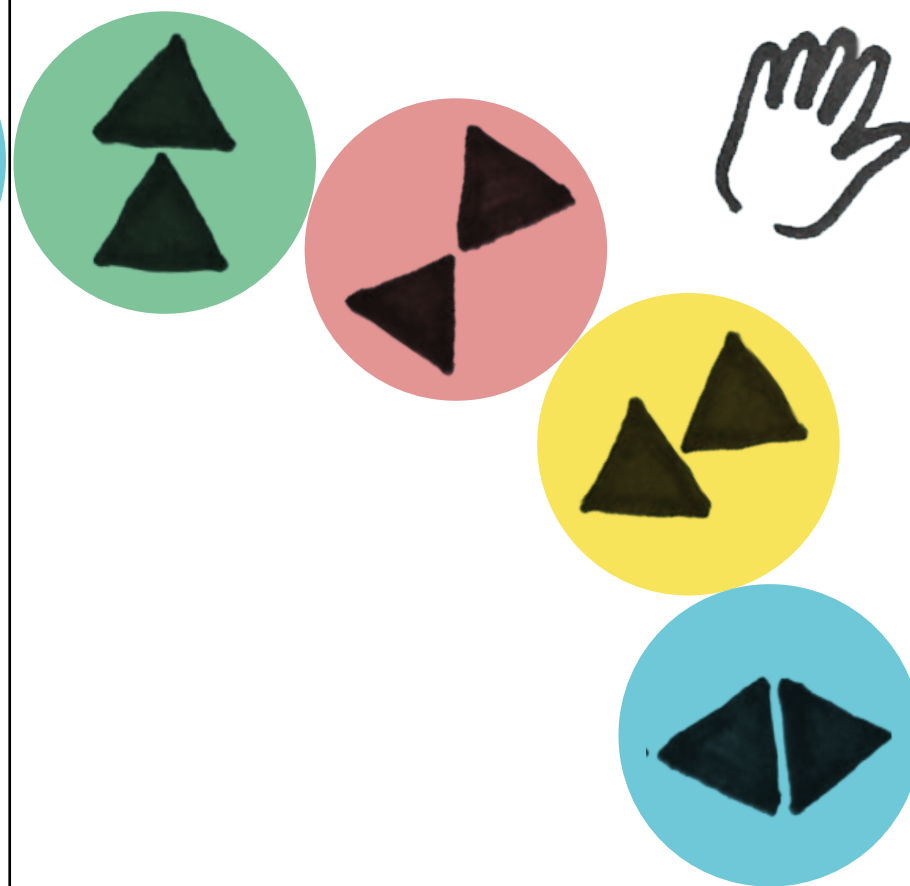
Materiaaleja aktivitteetteihin.

TULOSTA TÄSTÄ TWISTER-HYRRÄN YLÄOSA.

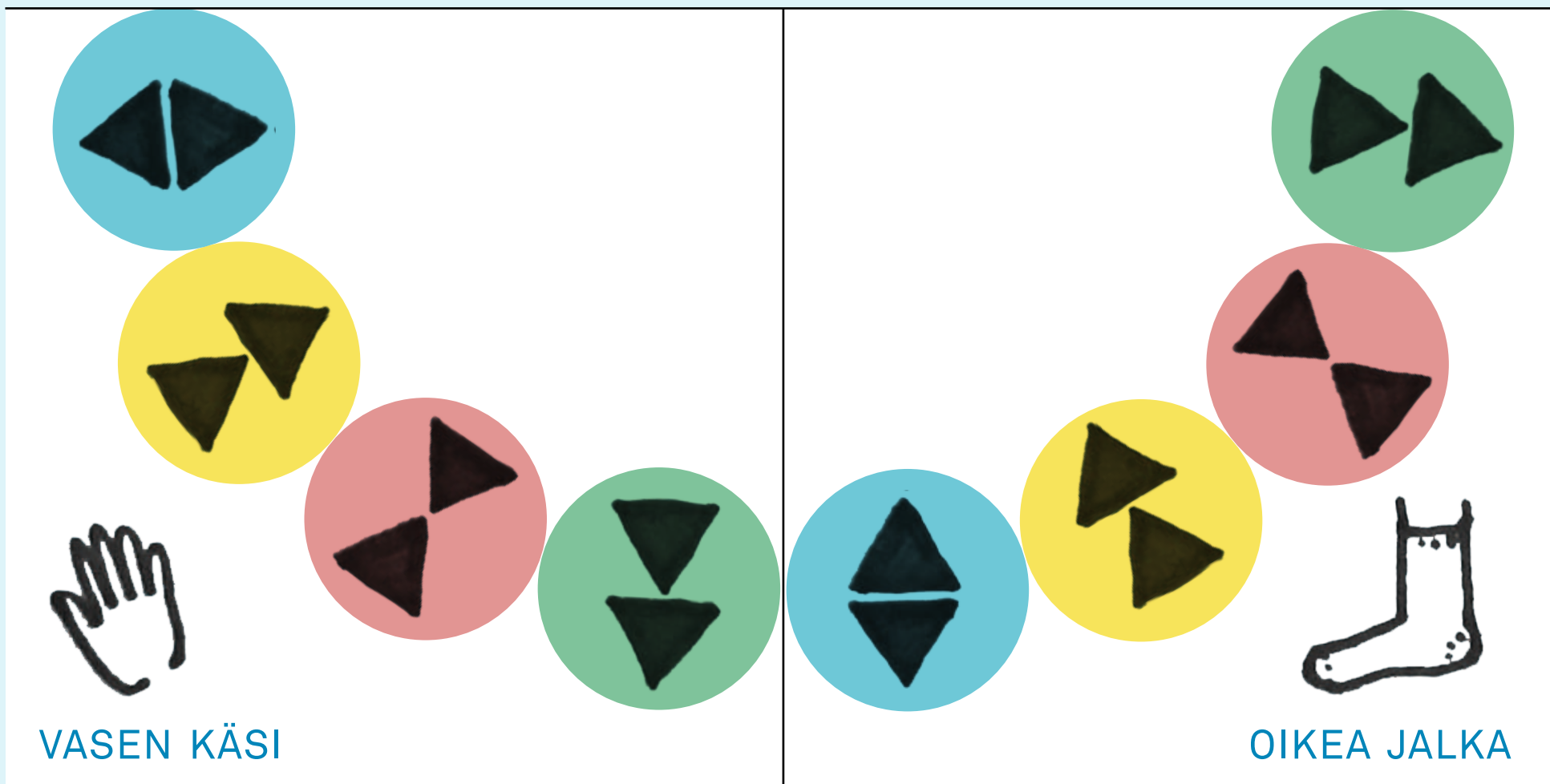
VASEN JALKA

OIKEA KÄSI

TULOSTA TÄSTÄ TWISTER-HYRRÄN ALAOSA.

PIIRRÄ TUULEN SUUNTA NUOLELLA OHEISIIN KUVIIN

PIIRRÄ TUULEN SUUNTA NUOLELLA OHEISIIN KUVIIN

VESI- SANKARIT DIPLOMI

.....
on suorittanut seuraavat
vesisankari-tehtävät ja saanut
VESISANKARI arvonimen.

Upea uimari ja
sujuva sukeltaja

Tehtävä 1.

Tehtävä 2.

Mieletön meloja ja
vauhdikas veneilijä

Tehtävä 1.

Tehtävä 2.

Valovoimainen vesipelastaja

Tehtävä 1.

Tehtävä 2.

.....
paikka ja päivämäärä

.....
opettaja

**Vesisankareita
tekemässä:**

RRS
Reijo
Rautauoman
säätiö

Punainen Risti

SUKELTAJA

SUOMEN UIMAOPETUS- JA
HENGENVÄLTUSLIITTO

Suomen
melonta-
ja soutuliitto ry

SUOMEN UIMALIITTO

Koululiikuntaliitto

MERIPELASTUSSEURA
SJRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY • SEGLING OCH BÅTSPORT I FINLAND

